

Sector	: Ruimte	Openbaar: ☒
Afdeling	: Projectontwikkeling	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er	: Paul Verhappen Tel.: (0495) 57 52 84 en: Marga Nagel	
Portefeuillehouder(s)	: H.A. Litjens	Nummer B&W-advies: BW-008955

ONDERWERP

Vennootschapsbelasting

ADVIES

Instemmen met de Rapportage Vennootschapsbelasting

TOELICHTING

Relatie met vorig voorstel:

Op 8 september 2015 heeft het college ingestemd met de projectopdracht vennootschapsbelasting (VPB) en kennisgenomen van het VPB-implementatieplan Gemeente Weert.

Algemeen:

Aanleiding

Op 1 januari 2016 wordt de Vennootschapsbelastingplicht (VPB) voor overheidsondernemingen ingevoerd. Overheden verrichten al jarenlang activiteiten die ook door concurrerende niet-overheidsorganisaties worden uitgevoerd. Ook de gemeente krijgt te maken met het feit dat zij voor een deel van haar activiteiten onder de VPB gaat vallen. Dit heeft voor de gemeente, naast financiële gevolgen, ook gevolgen voor administratie, automatisering, financieel beleid en beheer.

Projectfasering en advies

De invoering van de gevolgen van de Vpb binnen de gemeentelijke organisatie is gefaseerd aangepakt:

Fase 0: opstartfase

Fase 1: inventarisatie- en analysefase

Weert, 18 november 2015		S		B	W	W	W	W
De directeur,					HL	FvE	PS	GG
			akkoord					
			bespreken					
Behandeling uiterlijk in college van 24 november 2015								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.: **24-11-2015**

Nummer: **4**

De secretaris,

Fase 2: bouwfase implementatieplan
Fase 3: implementatiefase
Fase 4: interne control fase en evaluatie

Als afronding van fase 2 ligt nu de bijgevoegde Rapportage Vennootschapsbelasting voor. Dit rapport omvat een voorstel met motivatie en onderbouwing van de indeling van een aantal administratieve/financiële clusters. Daarbij moet onder andere gedacht worden aan de clusters: vastgoed, grondbedrijf, parkeren, sport en afval. De clustering is, binnen de regels van de wetgeving over de vennootschapsbelasting zodanig opgezet dat de VPB-heffing zo beperkt mogelijk is.

De indeling volgens deze clustering heeft gevolgen voor de financiële administratie. Deze moet vanaf 1 januari 2016 volgens deze clustering zijn ingericht zodat in 2017 de VPB-aangifte over 2016 kan worden gedaan. Op dit moment wordt gewerkt aan deze inrichting (fase 3).

Geadviseerd wordt om in te stemmen met de Rapportage Vennootschapsbelasting.

Nadere toelichting

Het rapport is opgesteld door een fiscalist van EFK-belastingadviseurs in samenwerking met de gemeentelijke projectgroep. Om te komen tot dit rapport is de gemeentelijke administratie tot in detail doorgelicht. In het rapport is een clustering van activiteiten voorgesteld, waarbij nadrukkelijk is gekeken naar diverse aspecten zoals demping van de VPB-heffing, beperken van risico's en het minimaliseren van administratieve lasten. Daarbij zijn de fiscale spelregels rondom de vorming van clustering uiteraard in acht genomen.

Voor een groot aantal activiteiten van de gemeente geldt dat niet voldaan is aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Dit betekent vervolgens dat voor deze activiteiten geen fiscale administratie hoeft te worden ingericht.

Op dit moment is de verwachting dat de grondexploitaties en de afvalinzamelingsactiviteiten voor bedrijven wél leiden tot een belastingplicht in 2016. De omvang hiervan is nog niet bekend. Het saldo van kosten en opbrengsten van deze activiteiten wordt in 2016 opgenomen in de aangifte vennootschapsbelasting. Het inrichten van de administratie voor de VPB is derhalve van toepassing op deze onderdelen. In het kader van deze activiteiten dient dan ook een fiscale (openings)balans te worden opgesteld en vindt zogenaamde vermogens etikettering plaats. Dit is het toerekenen van balansposten aan de fiscale administratie.

Overigens zal de gehele administratie opnieuw worden voorzien van (vaste) coderingen op de achtergrond, die het mogelijk maken om de aangifte van VPB automatisch te genereren, zoals dat nu ook automatisch gebeurt voor de BTW.

Grondbedrijf.

Ten aanzien van de grondexploitaties is er mogelijk sprake van fiscale winsten. Er is echter nog geen duidelijkheid over de vraag wat tot het grondbedrijf moet worden gerekend. Ook is er nog geen duidelijkheid over de winstbepalingsregels. Op korte termijn wordt nieuwe pseudo-wetgeving verwacht die hierover meer duidelijkheid moet geven.

Vastgoed.

Met betrekking tot vastgoed wordt aanbevolen om deze administratief als afzonderlijk onderdeel te ramen. Tot nu toe werden de kosten van gebouwen, bijvoorbeeld een parkeergarage, rechtstreeks op product 214.01 Lasten betaald parkeren geboekt. In de toekomst zullen de kosten naar de betreffende producten worden toegerekend die er gebruik van maken. De kosten zullen per object in de administratie worden opgenomen, hetgeen een uitbreiding van de administratie én boekingen betekent. Het levert dan wel een beter kostenoverzicht op per object. Ten aanzien van vastgoed wordt in het rapport

aangegeven dat er sprake is van een fiscaal tekort, waardoor dit onderdeel op zich de VPB niet zal raken.

Argumenten:

Aanpassing van de administratieve financiële administratie volgens de clusterindeling is noodzakelijk om de VPB-druk zoveel mogelijk te beperken.

Kanttekeningen:

De exacte hoogte van de vennootschapsbelasting is pas bekend nadat in 2017 aangifte is gedaan over het jaar 2016. Toch zal hiervoor alvast een bedrag in de begroting 2016 moeten worden opgenomen via de 1^e rapportage 2016.

Op 18 november 2015 heeft overleg plaatsgevonden met de belastingdienst. Een aantal vragen over het grondbedrijf, vastgoed, parkeren, afval en kermissen/weekmarkt is aan de orde geweest. Gebleken is dat er ook voor de belastingdienst nog sprake is van veel onduidelijkheden. De meeste vragen zijn dan ook niet beantwoord en zijn meegenomen om binnen hun organisatie verder te bespreken. Er zal vervolgoverleg plaatsvinden met de belastingdienst. Hun antwoorden kunnen (beperkte) gevolgen hebben voor de clusterindeling.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

In 2017 moet aangifte VPB worden gedaan over 2016. Dit maakt het noodzakelijk dat per 1 januari 2016 de financiële organisatie en systemen daarvoor zijn ingericht.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Omdat een aantal zaken nog niet duidelijk is, is een verantwoorde raming van te betalen VPB nog niet te maken. Hierdoor is het opnemen van een raming in de begroting 2016 ook nog niet mogelijk.

De commissie BBV zal overigens in het kader van de regelgeving aanpassingen maken in de voorschriften als gevolg van de invoering van de VPB.

Begrotingspost:

De VPB-heffing moet worden opgenomen in de begroting en jaarrekening van de gemeente onder de Algemene Lasten en Baten. Dit betekent dat de VPB-heffing in de Algemene Dienst wordt opgenomen, óók als dit betrekking heeft op bijvoorbeeld Grondexploitaties.

De invoering van de VPB zal continu aandacht vergen. In eerste instantie op het terrein van administratieve inrichting maar ook richting het eerste aangifte moment. Overwogen moet worden om (externe) fiscale expertise structureel beschikbaar te hebben.

Beschikbaar bedrag:

Nog niet voorhanden. Is aan de orde bij de 1^e rapportage 2016.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

❖ Raadsleden

Nadere specificatie: N.v.t.

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

❖ Brief

❖ Overig

Nadere specificatie: Op 30 november 2015 wordt de auditcommissie geïnformeerd. Aansluitend wordt de raad geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Projectgroep Vpb: Marga Nagel, Leo Polderman, Jeroen van Veen, Saskia Vaes, Huub Driessens, Peter Kuppens, Luuk Hotterbeekx, José Cox, Roel Deneer, Orte Hermus, Marian Arts, Paul Verhappen

Extern:

EFK-belastingadviseurs
Belastingdienst

BIJLAGEN

Openbaar:

Rapportage Vennootschapsbelasting

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Belastingadviseurs

RAPPORTAGE VENNOOTSCHAPSBELASTING

Heffing dempen • Risico's voorkomen • Administratieve lasten minimaliseren

1.1 Inleiding

Per 1 januari 2016 wordt de belastingplicht in de vennootschapsbelasting (hierna: VPB) uitgebreid voor ondernemingen van publiekrechtelijke lichamen en daarmee ook voor gemeenten. Gemeenten zijn de facto nu veelal vrijgesteld, zo ook de gemeente Weert (hierna: de gemeente). De wijziging in de VPB beoogt niet alle activiteiten van een gemeente in de belastingheffing te betrekken maar slechts die activiteiten waarmee de gemeente via een (materiële) onderneming deelneemt aan het economische verkeer en in concurrentie treedt met de private sector.

Deze rapportage bevat de bevindingen van de inventarisatie, waarbij de gemeente in samenwerking met EFK Belastingadviseurs heeft getoetst welke activiteiten op basis van de huidige stand van de wetgeving en de huidige vorm van de organisatie als een belastingplichtige activiteit moeten worden aangemerkt.

Uiteindelijk doet de gemeente één aangifte voor alle belastingplichtige activiteiten die zij vanuit de gemeente verricht. Verbonden vennootschappen, verbonden stichtingen en samenwerkingsverbanden (zoals zware Gemeenschappelijke Regelingen) doen zelfstandig aangifte.

1.2 Conclusies en aandachtspunten

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente geldt dat niet voldaan is aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Voor veel activiteiten geldt dat ofwel sprake is van het aanbieden van een collectief goed (geen deelname economische verkeer) of sprake is van structureel verlieslatende activiteiten.

Voor zover en voor zolang geen sprake is van een aangifteplicht behoeft de gemeente voor deze activiteiten geen fiscale administratie in te richten. Zo hoeven geen jaarlijkse fiscale balans en aangifte te worden opgesteld, geen vermogensetikettering plaats te vinden (toerekenen van balansposten aan de fiscale administratie) en geen openingsbalans naar de waarde in het economische verkeer te worden opgesteld.

Voor de gemeente zijn het grondbedrijf en de afvalinzameling bij bedrijven en buurgemeente Nederweert activiteiten die leiden tot een verwachte belastingplicht in 2016. De opbrengsten van deze activiteiten worden alsdan per 2016 opgenomen in de aangifte VPB. Tevens dient het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen te worden gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. Het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de grondexploitaties is op korte termijn beperkt, tenzij een enorm herstel in de vastgoedmarkt optreedt in 2016. Naar mate meer tijd verstrijkt neemt de kans toe op een te betalen bedrag aan VPB.

Aandachtspunten zijn:

- De verkoop van recyclebaar afval (wel of niet toerekenbaar aan de overheidstaak van het inzamelen van afval).
- Werken derden/detachering (formuleren en bekrachtigen beleid om dit tegen kostprijs te doen, zonder opslag voor overhead)
- Eventuele werkzaamheden voor fiscaal gelieerde en verbonden partijen die geen 100% dochtervennootschap zijn.
- Separaat vastgoedregime binnen de financiële administratie.

1.3 Aanbevelingen

Of sprake is van een belasting- of aangifteplicht zal uiteindelijk afhangen van de werkelijke activiteiten en de resultaten over 2016 en volgende jaren. Ten einde te waarborgen dat bovenstaande conclusies hetzelfde (kunnen) blijven of tijdig te kunnen bijsturen bevelen wij de volgende punten aan.

1. Het borgen dat ontwikkelingen in wet- en regelgeving gevolgd blijven worden, zeker nu de VNG en de commissie BBV overleg voeren met de Belastingdienst om tot beleid en handvatten te komen.
2. Het vóór 1 januari 2016 opzetten van een fiscale boekhouding ten behoeve van de aangifte 2016 en volgende jaren. Deze boekhouding dient het mogelijk te maken het fiscale resultaat van de belastingplichtige activiteiten, waaronder in ieder geval het grondbedrijf en de inzameling van bedrijfsafval, te kunnen vaststellen.
3. Het aanbrengen van een koppeling tussen de fiscale boekhouding en de BBV-boekhouding om ervoor te zorgen dat een goede schatting van de belastinglast in de BBV-boekhouding wordt opgenomen.
4. Het opzetten van een proces om per 1 januari 2016 de waarde in het economische verkeer van de grondpositie van de gemeente te bepalen. In eerste instantie dient bepaald te worden welke vermogensbestanddelen aan de fiscale balans toegerekend moeten worden. Per balanspost kan vervolgens bekeken worden of reeds een waarde in het economische verkeer beschikbaar is, binnen afzienbare tijd beschikbaar komt dan wel deze waarde specifiek op een goed moment bepaald moet worden. Dat moment hoeft niet 1 januari 2016 (de peildatum) zelf te zijn. Verkopen in de periode eind 2015 - begin 2016 kunnen relevant zijn als referentiekader.
5. Het op adequate wijze kunnen toerekenen van lasten aan activiteiten/clusters waarvan de belastingplicht slechts afhankelijk is van de vraag of structureel winst of overschotten worden behaald. Deze activiteiten zijn in deze rapportage aangegeven.
6. Het apart opnemen van de vastgoed(objecten) als product in de fiscale administratie met toerekening van zowel baten als lasten ten einde de resultaten van dit cluster in de toekomst op adequate wijze te kunnen volgen.
7. Het jaarlijks onderhouden van de vastgestelde clusters.
8. Toetsing van (toekomstige) samenwerkingen met andere overheden op de gevolgen voor de VPB, met name in het geval de gemeente binnen de samenwerking activiteiten voor een ander gaat verrichten.
9. Het (toekomstig) werken op basis van gesloten beurzen moet feitelijk (wie doet wat) en financieel (wat is de waarde in en uit) kunnen worden onderbouwd.
10. Het vermelden van de fiscale consequenties van besluitvorming binnen de gemeente(raad).
11. Het opzetten van een fiscale 'infrastructuur' binnen de gemeente van personen die met regelmaat met de vennootschapsbelasting in aanraking komen (bijvoorbeeld medewerkers van het grondbedrijf en juristen). Het benoemen van een centrale verantwoordelijkheid (veelal de financiële afdeling) is daarbij onontbeerlijk.
12. Een adequate educatie van de hierboven genoemde groep.
13. Het vastleggen dat uitbestede werken voor derden en detacheringen, wanneer deze een zelfstandig cluster vormen, één-op-één worden doorbelast (dat wil zeggen zonder opslag voor overhead).

2 INHOUDSOPGAVE

1	Management samenvatting	2
1.1	Inleiding	2
1.2	Conclusies en aandachtspunten	2
1.3	Aanbevelingen	3
2	Inhoudsopgave	4
3	Inleiding	6
4	Theoretisch toetsingskader	7
4.1	Voorwaarden voor belastingplicht	7
4.2	Vrijstellingen	7
5	Methode van onderzoek	8
5.1	Overdracht Kennis en kunde	8
5.2	Dossieropbouw	8
5.3	Overleg Belastingdienst	9
5.4	Voorbehoud	9
6	Bevindingen	10
6.1	Toerekening baten en lasten	10
6.2	Activiteiten en clusters gemeente	10
6.2.1	Bestuurszaken/openbare orde	11
6.2.2	Burgerzaken	12
6.2.3	Onderwijs	14
6.2.4	Openbaar gebied	15
6.2.5	Parkeren	17
6.2.6	Markten / kermissen / standplaatsen	18
6.2.7	Havens	19
6.2.8	Begraafplaatsen	20
6.2.9	Cultuur/vrije tijd/toerisme	21
6.2.10	Werk/inkomen/zorg	22
6.2.11	Afval	23
6.2.12	Riolering	25
6.2.13	Sport	26
6.2.14	Milieu	27
6.2.15	Ruimtelijke ordening	28
6.2.16	Aandelen	29
6.2.17	Leningen	30
6.2.18	Belastingen, gemeentefonds, Wet WOZ	30

6.3	Samenwerkingsverbanden.....	31
6.4	Detachering/externe dienstverlening.....	31
6.5	Interne diensten.....	32
7	Vastgoed en grondbedrijf.....	33
7.1	Vastgoed.....	33
7.2	Grondbedrijf/grondexploitatie.....	36
8	Financiële gevolgen.....	39
8.1	Algemeen.....	39
8.2	Mogelijk te betalen belasting.....	40
9	Vervolgstappen.....	42
9.1	Positie gemeente na deze rapportage.....	42
9.2	Openingsbalans en allocatie van vermogen.....	43
9.3	Fiscaal administratieve inrichting.....	43
10	Bijlage 1 - Wettelijke kader.....	44
10.1	Inleiding.....	44
10.2	Drijven van een onderneming.....	44
10.3	Concurrentie.....	45
10.4	Privaatrechtelijke overheidslichamen.....	45
10.5	Vrijstellingen.....	45

3 INLEIDING

Met het inventarisatie onderzoek van Step in Control (SIC) is in maart 2015 een eerste stap gezet in het gehele traject van de gemeente om te komen tot een correcte aangifte VPB over het boekjaar 2016 en de jaren daarna. Het onderzoek draagt bij aan het correct afbakenen van de belastingplicht.

EFK Belastingadviseurs is gevraagd te adviseren over clustering en inzicht te geven in de oplossingsrichtingen en de vervolgstappen in het VPB traject. Daarnaast is begonnen met opbouwen van het fiscale dossier als opmaat naar het interne controle proces en het aangifte dossier VPB.

Het diagram geeft een beeld van een volledige VPB implementatie traject, waarbij de stappen 'training & instructie', 'Inventariseren' en 'duiden', inclusief hun resultaten tot de scope van het onderzoek behoren.

In deze rapportage wordt omwille van de volledigheid en ter onderbouwing van het dossier, kort een theoretisch kader van de VPB in relatie met het publieke domein geschetst (onderdeel 4) en de gehanteerde onderzoeksmethode (onderdeel 5).

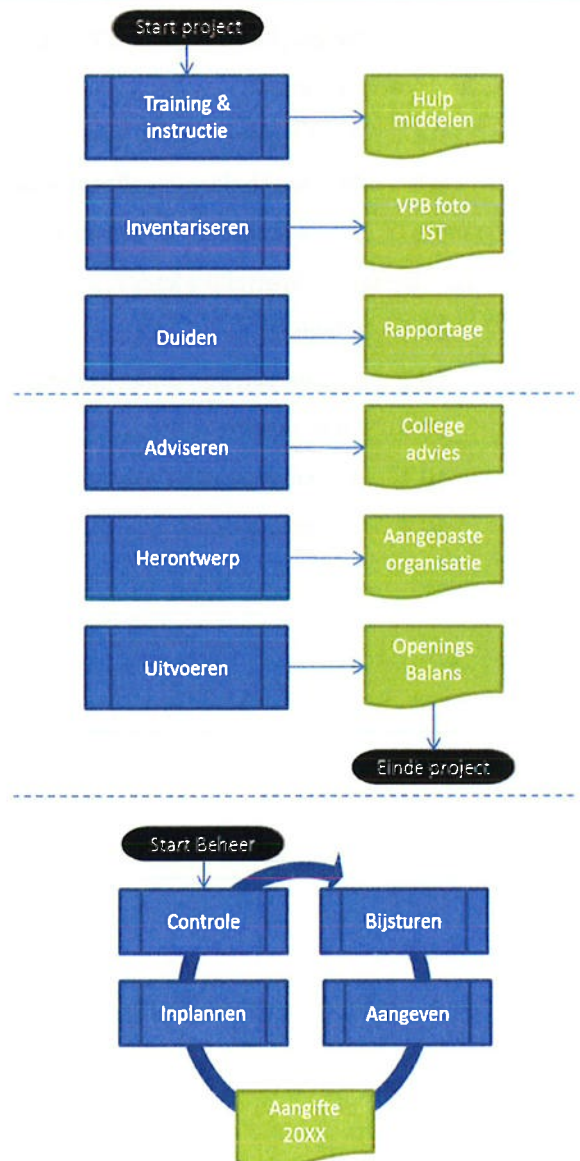
De voor de VPB relevante activiteiten en beoordelingen vindt u terug in onderdeel 6 van dit rapport. In onderdeel 7 wordt nader ingegaan op het vastgoed en het grondbedrijf. De financiële gevolgen zijn aangegeven in onderdeel 8. In onderdeel 9 worden de strategisch te maken keuzes weer gegeven.

Zoals aangegeven is dit rapport een eerste stap op weg naar de aangifte over het belastingjaar 2016. Op basis van de, in dit rapport opgenomen, aanbevelingen heeft de gemeente keuze hoe mogelijke heffing kan worden gedempt en/of administratieve lasten kunnen worden voorkomen.

In de laatste onderdelen wordt een doorkijkje gegeven naar de stappen, geprojecteerd in de tijd, die volgen op basis van de gemaakte keuzes. Zaken zoals het inrichten van de fiscaal administratieve organisatie, het opstellen van de openingsbalans, overleg met de Belastingdienst of het doorrekenen van de VPB impact op basis van de begroting van 2016 komen hier aan de orde.

Bij het onderzoek hebben wij gebruik gemaakt van de informatie en inspanningen van de leden van de gemeentelijke projectgroep. Wij bedankem hem voor hun bijdrage.

Bert Nienhuis

4.1 Voorwaarden voor belastingplicht

Gemeenten worden volgens het wettelijk criterium belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven. Praktisch gezien betekent dit dat alleen die activiteiten van de gemeente in de heffing worden betrokken die als 'zelfstandig onderdeel' kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als - belaste - onderneming te worden aangemerkt.

Deze cumulatieve voorwaarden zijn de volgende:

- 1) de activiteit kwalificeert als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid; die
- 2) deelneemt aan het economische verkeer; en die
- 3) structureel *fiscale* winsten of overschotten beoogt of behaalt.

Ad 1) Er moet sprake zijn van duurzaamheid en van een organisatie van kapitaal en arbeid. Belangrijke uitzondering hierop voor de praktijk vormt normaal vermogensbeheer.

Ad 2) Van deelname aan het economische verkeer is sprake bij een individualiseerbare prestatie aan een derde. Een derde is iedere andere persoon of organisatie, niet zijnde de gemeente zelf.

Ad 3) Als met een activiteit meer dan incidenteel een *fiscale* winst wordt behaald, is bij fictie sprake van een winstoogmerk. Ook het in concurrentie treden met private partijen wordt aangemerkt als een winstoogmerk.

4.2 Vrijstellingen

In de nieuwe wet heeft de wetgever een drietal objectieve vrijstellingen geïntroduceerd voor resultaat dat is behaald door overheidslichamen, ook privaatrechtelijke overheidslichamen vallen onder deze vrijstelling. Deze vrijstellingen komen pas aan bod als sprake is van een belastingplichtige activiteit.

De vrijstellingen zijn de volgende:

- 1) **Interne vrijstelling;** een vrijstelling voor diensten ten behoeve van de eigen gemeente (geen deelname aan het economische verkeer)
- 2) **Overheidstaakvrijstelling;** een vrijstelling voor overheidstaken mits niet in concurrentie met private partijen wordt getreden
- 3) **Samenwerkingsvrijstelling;** een vrijstelling die de samenwerking tussen overheden beoogt vrij te stellen.

Voor een uitgebreide toelichting van het theoretisch kader verwijzen wij naar bijlage 1.

Binnen de gemeente hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden om tot de inventarisatie te komen.

5.1 Overdracht Kennis en kunde

Voorafgaande aan het inventarisatieonderzoek heeft SIC de kennisoverdracht verzorgd. De medewerkers van de gemeentelijke VPB-projectgroep hebben hieraan deelgenomen.

5.2 Dossieropbouw

Voor de clustering is gebruikt gemaakt van:

- Het SIC-rapport van het inventarisatieonderzoek
- Een dump van het grootboek 2014
- De meerjarenbegroting 2015 tot en met 2018
- Informatie afkomstig van de leden van de VPB-werkgroep.

Uiteindelijk zijn voor de VPB de daadwerkelijk verrichte en gerealiseerde resultaten voor 2016 beslissend bij de vraag of sprake is van wel of geen belasting- of aangifteplicht.

Voor de clustering geldt als uitgangspunt dat activiteiten die naar hun aard verschillen afzonderlijk dienen te worden beoordeeld. Echter activiteiten die met elkaar zijn verweven, ook al zijn ze verschillend van aard, mogen gezamenlijk worden beoordeeld. Verwevenheid kan voortkomen uit financiële, administratieve of organisatorische samenhang. Tevens kan verwevenheid voortvloeien uit het gegeven dat de ene activiteit niet zonder de andere kan worden uitgeoefend of voortkomt uit een bepaalde activiteit.

De activiteiten die gezamenlijk dienen te worden beoordeeld zijn ondergebracht in clusters. Een cluster bestaat uit meerdere activiteiten die te onderscheiden zijn op basis van gegevens uit de gemeentelijke administratie. De uiteindelijke grootte van de clusters kan een discussiepunt zijn, voor de uitkomst qua belaste activiteiten zal dit geen/nauwelijks gevolgen hebben. De afgebakende clusters zijn vervolgens getoetst aan de in onderdeel 4 beschreven ondernemingscriteria. Bij elk cluster bestaande uit een tabel met daarin meerdere activiteiten is een totaal oordeel opgenomen. Indien bij één van de activiteiten een positief antwoord op de toets aan de ondernemingscriteria is opgenomen (d.w.z. alle onderdelen scoren een J(a)) leidt dit bij het totaal tot een positief antwoord.

De indeling naar clusters is daarbij mede gedaan op basis van het model 2015 lv3-matrix, zoals deze jaarlijks wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit model verdeelt de gemeentelijke administratie in een aantal hoofdfuncties, waar vervolgens een aantal producten/activiteiten onder wordt gerangschikt.

Bij de inventarisatie is verder specifiek aandacht besteed aan vastgoed, het grondbedrijf, de afvalinzameling, de exploitatie van de sportaccommodaties en de eventuele detacheringen en dienstverlening aan derde partijen.

5.3 Overleg Belastingdienst

Op 18 november jl. heeft overleg met de Belastingdienst plaatsgevonden over de uitkomsten van dit onderzoek. Hieruit is niet meer duidelijkheid ontstaan. Afsproken is de vragen concreet op schrift te stellen en dat deze z.s.m. worden beantwoord. Daarnaast is de Belastingdienst op dit moment nog in overleg met onder andere het VNG over de praktische invulling van de belastingplicht van gemeenten.

5.4 Voorbehoud

Toetsing heeft plaatsgevonden op basis van de huidige en thans bekende wet- en regelgeving. De komende regelgeving voor de belastingplicht van de overheid is volstrekt nieuw. Op een aantal terreinen is aldus een meer dan gebruikelijke onzekerheid over de uitleg. Door EFK Belastingadviseurs is, behoudens de gemaakte aanbevelingen over (administratieve en financiële) aanvullingen, geen verder onderzoek ingesteld naar de volledigheid en juistheid van de aangeleverde gegevens.

6 BEVINDINGEN

Onder de bevindingen zijn per onderdeel de belangrijkste zaken vermeld. Voor een volledig overzicht van de bevindingen verwijzen wij naar het Excel-sheet in de bijlagen.

6.1 Toerekening baten en lasten

Bij deze inventarisatie is uitgegaan van baten en lasten die zijn berekend op basis van de BBV-regels. Voor het bepalen van het resultaat voor de VPB dient te worden uitgegaan van de fiscale winstbepalingsregels. Vooral de wijze waarop lasten worden toegerekend is niet in overeenstemming met deze fiscale regels.

In de gemeentelijke administratie zijn directe kosten aan producten toegerekend. De indirecte kosten voor het gemeentelijk apparaat zoals huisvestingskosten, afgeleide personeelskosten, facilitaire kosten en automatiseringskosten zijn op basis van de gemeentelijke kostenverdeelstaat toegerekend.

Bij de activiteiten waar relatief veel kapitaallasten aan worden toegerekend, dus daar waar veel investeringen worden gedaan, is aanmerkelijke invloed mogelijk. Fiscaal zullen de kapitaallasten in beginsel niet gevolgd worden (ander afschrijvingsregime). De rentelasten zullen daar beperkt blijven tot dat deel van de externe rentelasten die toegerekend kunnen worden aan de investeringen. De interne opslag/verrekenrente die de gemeente hanteert is daarbij fiscaal gezien niet bruikbaar. Bij een gemeentelijke totaalfinanciering bestaat het op de gemeente drukkende rentepercentage in feite uit de gemiddelde rentedruk op de actuele uitstaande leningenportefeuille.

Bij de beoordeling van de belastingplicht in het kader van dit onderzoek heeft het feit dat de kostenallocatie niet naar geaccepteerde fiscale maatstaven plaatsvindt voorsnog beperkte invloed.

Met inachtneming van het vorenstaande is het raadzaam de baten/lasten toets jaarlijks uit te voeren (clusteronderhoud). Voor de vpb-plichtige activiteiten (grondbedrijf en afval) adviseren wij om de toerekeningen van kosten en financieringslasten voor 1 januari 2016 zodanig aan te passen dat het fiscale resultaat op een juiste wijze kan worden vastgesteld.

6.2 Activiteiten en clusters gemeente

De volgende clusters zijn afgebakend:

- Bestuurszaken/openbare orde
- Burgerzaken
- Onderwijs
- Openbaar gebied
- Parkeren
- Markten/Kermessen/Standplaatsen
- Havens
- Sport
- Afval
- Riolering
- Ruimtelijke ordening
- Cultuur/vrije tijd/toerisme
- Milieu
- Grondbedrijf
- Aandelen
- Vastgoed
- Leningen
- Belastingen etc.
- Begraafplaatsen
- Werk/inkomen/zorg

Op het grondbedrijf en het vastgoed gaan wij in aparte onderdelen nader in. Een aantal activiteiten is niet rechtstreeks toe te rekenen aan de afgebakende clusters en is afzonderlijk beoordeeld zoals de aandelenbelangen of de dekkingsmiddelen.

+De letter(combinaties) in de kop van de laatste vier kolommen van de clusteroverzichten hebben de volgende betekenis:

- DZ = Duurzaam
- W = Winst
- EV = Economische verkeer
- C = Concurrentie

Door middel van een J(a) of een N(ee) is in deze kolommen aangegeven of hiervan sprake is. De bedragen vermeld in de clusteroverzichten betreffen de resultaten (kosten minus opbrengsten) van de activiteiten binnen het cluster. De negatieve bedragen (in rood) zien op overschotten, de positieve bedragen (in zwart) op tekorten.

De conclusies per cluster zijn genomen op basis van de nu geldende cijfers en bekende omstandigheden. Hierbij is uitgegaan van het grootboek 2014 en het meerjarenprogramma 2015-2018. Het effect van de bezuinigingen voortvloeiende uit 'Kiezen met visie' is hierin nog niet meegenomen.

6.2.1 Bestuurszaken/openbare orde

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Bestuurszaken	3.478.523	3.429.499	3.413.775	3.405.123	3.387.287	J	J/N	N	N
Communicatie	902.858	1.007.598	1.021.581	1.020.647	1.012.494	J	N	N	N
Openbare orde en rampenbestrijding	4.033.146	4.300.648	4.250.651	4.247.244	4.247.129	J	J/N	N	N
Dierenopvang / -destructie	70.141	54.828	54.827	54.826	54.823	J	N	N	N
Clusterresultaat	8.484.668	8.792.573	8.740.834	8.727.840	8.701.733	J/N	J/N	N	N

Bestuurszaken

Hieronder zijn de activiteiten opgenomen aangaande de gemeentelijke bestuursorganen (raad en college van burgemeester & wethouders, inclusief ondersteuning in de vorm van griffie, commissies en ambtelijke ondersteuning) en gemeentelijke samenwerking. Bij de lasten is een aandeel in de apparaatskosten toegerekend.

In 2014 was de gemeente Weert gastgemeente voor de Limburgse Bestuurdersdag. Ter zake is een bedrag van € 31.700 aan sponsorgelden ontvangen van diverse bedrijven/instellingen. In zoverre is sprake van deelname aan het economisch verkeer, aangenomen dat jegens deze bedrijven/instellingen (minimaal) de verplichting bestond tot naamsvermelding. Overigens heeft deze dag de gemeente Weert € 44.520 gekost, zodat geen sprake was van winst.

Communicatie

Hiertoe behoren alle activiteiten aangaande informatieverstrekking en het bevorderen van wederzijds begrip (publieksvoorlichting, klantcontactcentrum, public relations, etc.). Bij de lasten is een aandeel in de apparaatskosten toegerekend.

Openbare orde en rampenbeheersing

Hieronder zijn de activiteiten opgenomen met betrekking de integrale veiligheid, rampenbestrijdingsplannen en bemiddeling in de buurt. Bij de lasten is een aandeel in de apparaatskosten toegerekend. De brandweer is sinds 2014 ondergebracht bij de veiligheidsregio.

De personele inzet ten behoeve van het Veiligheidshuis Midden-Limburg wordt afgerekend met de gemeente Venlo. Uit de omstandigheid dat ter zake btw in rekening wordt gebracht leiden wij af dat sprake is van dienstverlening jegens die gemeente en dienovereenkomstig van deelname aan het economisch verkeer. Mocht het cluster in de toekomst structureel winsten genereren, is op deze dienstverlening mogelijk de vrijstelling voor overheidstaken (zie bijlage) van toepassing.

Op de (afdelings)kostenplaats KC000 *Concernstaf* en KR470 *Ruimte-Openbaar gebied-Ondersteuning* zijn in 2014 twee declaraties van in totaal € 1.200 verantwoord gericht aan de Veiligheidsregio Limburg Noord betreffende piketdienst crisisorganisatie. Deze zijn functioneel aan dit cluster toe te rekenen, maar niet verwerkt in bovenstaand overzicht. Voor de jaren 2015 e.v. zijn op de betreffende (afdelings)kostenplaatsen geen externe inkomsten begroot.

Dierenopvang- en destructie

Betreft alle activiteiten gericht op de opvang van zwerfdieren (gemeenten zijn verplicht zwerfend aangetroffen dieren ten minste veertien dagen te bewaren) en de destructie van dood aangetroffen zwerfdieren. Bij de lasten is een aandeel in de apparaatskosten toegerekend.

CONCLUSIE

De gemeente behaalt bij dit cluster (nagenoeg) geen baten en heeft slechts lasten. Bij deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming. De activiteiten binnen dit cluster leiden niet tot belastingplicht.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.2 Burgerzaken

Dit cluster omvat de volgende activiteiten

OMSCHRIJVING	Realisatie 2014	Begroting				DZ	EV	W	C
		2015	2016	2017	2018				
Documentenafgifte	447.797	525.567	495.693	493.105	491.768	J	J	N	N
Straatnaamgeving	24.025	54.036	53.995	53.951	53.906	J	N	N	N
Verkiezingen	128.367	96.338	72.564	96.270	96.236	J	N	N	N
Clusterresultaat	600.189	675.941	622.252	643.326	641.900	J	N	N	N

Documentenafgifte

Hieronder zijn de baten en lasten (inclusief apparaatskosten) begrepen die samenhangen met activiteiten als de afgifte van rijbewijzen, reisdocumenten, naturalisatiedocumenten en allerlei dienstverlening vanuit de gemeente ten behoeve van burgers. Een groot deel van deze producten wordt afgegeven op verzoek van de burger, waar aan specifieke aanvraag aan ten grondslag ligt.

Onder de baten zijn de leges verantwoord die met deze activiteiten samenhangen en een deel rijksbijdragen. Het gaat hierbij om de volgende bedragen:

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		2014	2015	2016	2017	2018
40000	Baten leges reisdocumenten	-544.097	-522.085	-612.385	-612.385	-612.385
40100	Baten overige documenten	-29.145	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
40200	Baten leges rijbewijzen		-159.400	-126.900	-126.900	-126.900
40300	Baten leges basisadministratie	-172.591	-16.000	-35.000	-35.000	-35.000
40400	Baten leges burgerlijke stand	-90.627	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
40600	Baten leges naturalisatie		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000

Straatnaamgeving

De bevoegdheid tot het benoemen van wijken en straten en het nummeren van vastgoedobjecten is geregeld in artikel 108 van de gemeentewet. Naast de kosten van straatnaamborden en dergelijke is een aandeel in de apparaatskosten toegerekend.

Verkiezingen

Tot de lasten van de verkiezingen behoren de presentiegelden voor de leden van de stembureaus, de huur van de lokaliteiten, promotiekosten, en dergelijke kosten. Daarnaast is een aandeel in de apparaatskosten toegerekend.

CONCLUSIE

De clusterlasten overtreffen de behaalde clusterbaten ruimschoots. Bij dit cluster is geen sprake van winsten/overschotten en deze worden redelijkerwijs ook niet verwacht. Bij een incidenteel positief saldo treedt de gemeente niet in concurrentie aangezien zij onder een specifiek publiek juridisch regime handelt.

Gelet op het verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming.

VPB: **Nee**

Aangifteplicht: **Nee**

6.2.3 Onderwijs

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	Saldo	2015	2016	2017	2018				
Onderwijshuisvesting	3.701.762	5.672.074	3.834.777	3.931.850	3.517.018	J	N	N	N
Onderwijsbeleid/leerplicht	901.693	1.192.369	972.830	957.426	955.379	J	N	N	N
Schoolzwemmen/leerlingenvervoer	1.321.304	1.350.846	1.264.997	1.218.122	1.218.122	J	N	N	N
Clusterresultaat	5.924.759	8.215.289	6.072.604	6.107.398	5.690.519	J	N	N	N

Dit zijn de activiteiten van de gemeente die onder andere betrekking hebben op de wettelijke verplichting tot het verzorgen van onderwijshuisvesting, onderwijsbeleid, uitvoering leerplichtwet, volwasseneducatie, schoolzwemmen en het leerlingenvervoer. De baten betreffen voornamelijk rijksbijdragen.

Onderwijshuisvesting

Tot 2015 werden de kosten van het beheer en onderhoud van schoolgebouwen in gemeentelijk eigendom administratief verantwoord onder het product onderwijs. Door een wetwijziging worden vanaf dat moment de kosten van onderwijshuisvesting rechtstreeks bekostigt door het Rijk.

Het gemeentelijke vastgoed is zodanig georganiseerd, dat het als een apart cluster (lees: activiteit) te beschouwen is voor de VPB. De nog resterende kosten van onderwijsgebouwen waarvan de gemeente (juridisch) eigenaar is (naar onze mening uitsluitend nog de plaatselijke belastingen) kunnen dan voortaan binnen dat cluster worden verantwoord. Mogelijk dat deze kosten nog intern te verrekenen zijn op de uitkering op het gemeentefonds, waarin de bekostiging van het onderwijs ie verdisconteerd. Voor zover de schoolgebouwen met instemming van de gemeente worden verhuurd in het kader van kinderopvang, dienen de huuropbrengsten binnen vastgoed te worden verantwoord.

Leerplicht

Voor de uitvoering van de leerplichtwet werkt de gemeente samen met de gemeente Nederweert in de gemeenschappelijk regeling 'Regionale Samenwerking Leerplicht RMC Nederweert-Weert'. Het betreft hier een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid, waarvan de gemeente Weert centrumgemeente is en in die hoedanigheid - naar buiten toe - verantwoordelijk is voor het betalen van de kosten van het samenwerken:

- de loonkosten van de medewerkers (4,36 fte in totaal), allen in loondienst bij de gemeente Weert;
- de kosten van een abonnement op het leerlingvolgsysteem, welk abonnement op naam staat van de gemeente Weert.

Jaarlijks rekent de gemeente Weert 0,5 fte af (bruto-loonsom inclusief vergoedingen, premies, sociale lasten en overheadkosten) met de gemeente Nederweert, alsmede het Nederweertse aandeel in de gezamenlijke kosten van het leerlingvolgsysteem, zijnde een bedrag van € 3.169.

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		2014	2015	2016	2017	2018
4800000	Leerplicht (inclusief RMC)	-38.498,00	-39.342,00	-39.342,00	-39.342,00	-39.342,00

CONCLUSIE

Uit de cijfers blijkt dat de toegerekende lasten aanzienlijk hoger zijn dan de baten. Gelet op het structureel verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.4 Openbaar gebied

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Groenbeheer	2.453.661	2.458.696	2.452.289	2.450.148	2.461.011	J	N	N	N
Wegbeheer	4.192.513	4.727.281	4.592.062	4.551.767	4.531.176	J	J/N	N	J/N
Beheer openbare ruimte	1.222.123	1.183.786	1.301.804	1.285.611	1.334.750	J	J/N	N	N
Waterregulering	393.628	377.327	376.814	376.332	375.829	J	N	N	N
Clusterresultaat	8.261.925	8.747.090	8.722.969	8.663.858	8.702.766	J	J/N	N	N

Tot dit cluster zijn de baten en lasten te rekenen die samenhangen met het gebruik van het openbaar gebied van de gemeente, zoals wegen, straten, pleinen, bruggen, fietspaden, straatmeubilair, straatverlichting, groenvoorzieningen, waterwegen en speelplaatsen.

Groenbeheer:

Binnen groenbeheer hebben we geen (begrote) baten aangetroffen.

Wegbeheer:

De baten binnen deze activiteit zijn:

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		2014	2015	2016	2017	2018
2100100	Asfaltverhardingen	0	-3.045	-3.045	-3.045	-3.045
2100200	Bestrating	-33.677	-28.826	-28.826	-28.826	-28.826
2100500	Straatreiniging	-630	-29.973	-1.000	-1.000	-1.000
2100702	Gladheidsbestrijding:exploitatiekosten	-5.187	-3.233	-3.233	-3.233	-3.233
2110101	Bebording: overigen	-3.651	-6.275	-5.075	-5.075	-5.075
2110000	Verkeersreg.: materieel	-1.319	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Eindtotaal		-44.464	-73.352	-43.179	-43.179	-43.179

- De inkomsten 2014 uit straatvegen zijn afkomstig van BTL Realisatie BV en hebben volgens het rapport van SIC betrekking op straatvegen op particulier terrein. In zoverre is sprake van deelname aan het economisch verkeer.

- De inkomsten uit bestratingen betreft de aanleg van innitten. Het gaat hier om het gedeelte dat is gelegen op gemeentelijk grondgebied. Ook hier is sprake van deelname aan het economisch verkeer.
- De inkomsten gladheidsbestrijding zijn afkomstig van de gemeente Nederweert. Blijkens de hieraan ten grondslag liggende informatie betreft het hier het aandeel van de gemeente Nederweert in de gezamenlijke kosten voor een abonnement bij Meteo Consult, dat op naam straat van de gemeente Weert. De lokale gladheidsverwachtingen worden doorgegeven aan de gemeente Nederweert. Er wordt geen winst behaald noch beoogd met het delen van kosten.
- De inkomsten bebording betreft de leges voor de aanleg van invalidenparkeerplaatsen.
- De inkomsten uit verkeersregulering worden verkregen uit de verhuur van dranghekken. In zoverre is sprake van deelname aan het economisch verkeer.

Beheer openbare ruimte

De opbrengsten binnen deze activiteit zijn:

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		2014	2015	2016	2017	2018
2101004	Openb.verlichting: Reclame lichtmast.	-29.329	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
2101100	Fontein en abries recogn stadspl.	-14.506	-13.722	-13.722	-13.722	-13.722
Totaal		-43.835	-38.722	-38.722	-38.722	-38.722

Tegenover deze inkomsten geeft de gemeente Weert toestemming voor:

- het mogen bevestigen van reclame-uitingen aan openbare lichtmasten;
- het mogen plaatsen van abri's/billboards voor reclamedoeleinden in openbaar gebied.

Er is geen sprake van actieve werving van adverteerders. Die werving vindt plaats door een beperkt aantal bedrijven (waarmee de gemeente een contract heeft), evenals het onderhoud aan de - in hun eigendom blijvende - (licht)installaties. De gemeentelijke bemoeienis blijft in principe beperkt tot facturering aan de contractanten. De opbrengsten zijn sterk verweven met het verzorgen van straatverlichting door de gemeente. De gemeente treedt niet op in het economisch verkeer bij het verlichten van de straat. Mocht de activiteit apart worden gezien dan is geen sprake van activiteiten die het gewone vermogensbeheer overtreffen.

CONCLUSIE

Op het cluster openbaar gebied zijn de geraamde lasten aanzienlijk hoger dan de geraamde baten. Gelet op het structureel verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming.

VPB: **Nee**

Aangifteplicht: **Nee**

6.2.5 Parkeren

Dit cluster omvat zowel het straat- als het garageparkeren.

Voor het straatparkeren is een cluster met het openbaar gebied verdedigbaar (fysieke samenhang). Vanuit organisatorische samenhang ligt een cluster met garageparkeren meer voor de hand. De parkeerorganisatie inzet is als volgt ⁽¹⁾:

Sector Ruimte is producthouder en zodoende verantwoordelijk voor de administratie ten aanzien van het parkeren. Deze sector kent de afdelingen:

- Openbaar Gebied
- Vergunning, Toezicht en Handhaving

Afdeling Openbaar Gebied is verantwoordelijk voor het parkeerbeleid en de parkeerinkomsten, vervult formeel de functie van opdrachtgever en is budgethouder voor de uitgaven. Afdeling Financiën registreert de inkomsten. De rol van afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving lijkt ons duidelijk.

In 2013 is een fulltime parkeerregisseur aangesteld. Hij is verantwoordelijk voor het product parkeren (inclusief bijkomende aspecten als abonnementen/vergunningen, fiscaliteit en bestuurlijke besluitvorming) en legt verantwoordelijkheid af aan het afdelingshoofd Openbaar Gebied.

De resultaten van het parkeren zijn:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
	2014	2015	2016	2017	2018
Resultaat garageparkeren	2.512.829	2.461.586	2.383.945	2.350.356	2.331.917
Resultaat straatparkeren	-2.063.218	-2.091.372	-2.368.372	-2.368.372	-2.368.372
Clusterresultaat	449.610,17	370.213,67	15.573,30	-18.016,17	-36.455,14

Bij parkeren is sprake van duurzame deelname aan het economisch verkeer. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat op basis van de BBV-cijfers op termijn sprake is van positieve exploitatieresultaten. Deze resultaten moeten in fiscale zin worden bijgesteld voor het verschil van circa 4 miljoen tussen de (hogere) WOZ-waarden en (lagere) boekwaarden per 1 januari 2015 van de parkeergarages en voor de toerekening van kosten (vanuit het cluster openbaar gebied) aan het straatparkeren. zodat vooralsnog niet is voldaan aan het winstcriterium. Mocht het cluster te zijner tijd in fiscale zin structureel overschotten gaan realiseren, kan vanwege plaatselijke concurrentie met Q-Park voor het straatparkeren in ieder geval geen beroep worden gedaan op de vrijstelling voor overheidstaken.

In het resultaat van het garageparkeren is ook het resultaat van de bewaakte fietsenstalling begrepen. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 is hier uitgegaan van het gemiddelde van de resultaten over de jaren 2014 en 2015. De exploitatie van deze fietsenstalling zou namelijk worden beëindigd en is mitsdien voor de jaren 2016 t/m 2018 niet meer begroot. Vanwege het verzet van veel inwoners tegen deze voorgenomen beëindiging is inmiddels door de gemeenteraad een motie aanvaard om elders een bewaakte fietsenstalling te exploiteren.

⁽¹⁾ Zie rapport: 'Verbetering Parkeerorganisatie Gemeente Weert' van SPARK van februari 2011.

Nota bene:

- De niet kostendekkende exploitatie van de parkeergarages en fietsenstalling is reeds bij raadsbesluit van 28 mei 2014 aangewezen als een economische activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid van de Mededingingswet.
- Op dit moment worden de kosten van het beheer en onderhoud van de gemeentelijke parkeergarages administratief verantwoord onder het product garageparkeren. Het gemeentelijk vastgoed is zodanig georganiseerd dat het als een apart cluster (lees: activiteit) te beschouwen is voor de VPB. De vastgoed gerelateerde kosten van de parkeergarages worden dan voortaan binnen dat cluster worden verantwoord en van hieruit als interne huur in rekening gebracht aan parkeren (het verlies van de parkeergarages wordt dus niet door vastgoed, maar door parkeren gedragen).

CONCLUSIE

Op drie van de vier aspecten (duurzaamheid, deelname economisch verkeer en concurrentie) wordt voldaan aan de criteria van het ondernemerschap. Vooralsnog zijn echter de lasten van het parkeren hoger dan de baten, zodat niet wordt voldaan aan het winstcriterium.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.6 Markten / kermissen / standplaatsen

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		2014	2015	2016	2017	2018
5602000	Stadskermis	-427.141	-434.000	-434.000	-434.000	-434.000
5602100	Overige Kermissen	-16.335	-20.680	-20.680	-20.680	-20.680
3110000	Weekmarkt Weert Baten	-64.623	-77.815	-77.815	-77.815	-77.815
3110001	Weekmarkt Stramproy Baat	-6.719	-500	-500	-500	-500
3110100	Jaar- en paardenmarkt Baat	-2.517	-2.538	-2.538	-2.538	-2.538
3100101	Standplaatsen	-24.438	-20.808	-20.808	-20.808	-20.808
Totaal		-541.773	-556.341	-556.341	-556.341	-556.341

De markt- en kermisgelden worden behaald met het ter beschikking stellen van openbaar gebied tegen een vergoeding. In beginsel is bij het openbaar gebied sprake van het aanbieden van een collectief goed en daardoor geen deelname aan het economische verkeer. Omdat echter vergoedingen via bijvoorbeeld de marktgelden en precariorechten van individuele derden worden ontvangen wordt de gemeente voor het totaal toch geacht deel te nemen aan het economische verkeer. Tegenover deze inkomsten, die functioneel niet worden verantwoord onder het openbaar gebied, staan wel kosten die vanuit het openbare gebied aan de markten, kermissen en standplaatsen moeten worden toegerekend.

Mogelijk dat bij structurele overschotten gebruik kan worden gemaakt van de vrijstelling voor overheidstaken, maar zekerheid daarover bestaat er (nog) niet ⁽²⁾. Concurrentie is er in ieder geval niet.

VPB:	Ja, mogelijk
Aangifteplicht:	Ja, mogelijk
Attentie:	Kemissen nader documenteren voor wat betreft de winstgevendheid; in 2016 nogmaals bevestigen

6.2.7 Havens

Dit cluster omvat de havenexploitatie:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				D	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Binnenhaven	2.661	2.291	2.256	2.221	2.186	J	J	N	J
Passantenhaven	4.110	3.207	3.161	3.133	3.105	J	J	N	J
Clusterresultaat	6.771	5.498	5.417	5.353	5.291	J	J	N	N

De havenexploitatie leidt niet tot structurele exploitatieoverschotten.

CONCLUSIE

Uit de cijfers blijkt dat de toegerekende lasten hoger zijn dan de baten. Gelet op het structureel verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming

VPB:	Nee
Aangifteplicht:	Nee

⁽²⁾ Tijdens de regionale voorlichtingsbijeenkomst Vennootschapsbelasting Gemeentelijke Grondbedrijven op 28 oktober jl. is meegedeeld dat het SVLO nog met een handreiking komt waarin te lezen zal zijn dat wanneer activiteiten - andere dan grondexploitatie - door de btw niet worden geraakt, zoals kermissen, (week)markten, e.d. dit ook geldt voor de vennootschapsbelasting (m.a.w. de vrijstelling voor overheidstaken en de btw-labels zouden synchronaan moeten lopen). Omdat de handreiking tot stand komt in overleg met de Belastingdienst, kan er dan mogelijk een beroep op worden gedaan.

6.2.8 Begraafplaatsen

Dit cluster omvat de volgende activiteiten

OMSCHRIJVING		Realisatie	Begroting			DZ	EV	W	C	
			2014	2015	2016					2017
7240000	Begraafplaats lasten	36.947	40.084	39.913	39.741	39.570				
7320000	Begraafplaats baten	-4.936	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	J	J	N	J
Clusterresultaat		32.011	27.584	27.413	27.241	27.070				

Het betreft hier de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaats(en). De gemeente wenst te voldoen aan de maatschappelijke vraag naar de mogelijkheden van begraven in de eigen woon-/geboortecomgeving.

Met de exploitatie van de begraafplaats(en) neemt de gemeente deel aan het economische verkeer. Zoals blijkt uit bovenstaand overzicht wordt met de begraafplaatsexploitatie geen positieve resultaten behaald.

Het werkelijke nadeel ligt nog iets hoger, omdat het uitbesteed onderhoud (kostensoort 6343101) wordt geboekt op kostenplaats 56000005 *Plantsoenen: uitbesteed werk W1*. Voor het jaar 2014 gaat het hier om een bedrag van circa € 4.000; voor de jaren 2015 tot en met 2018 ontbreekt ons informatie hierover.

CONCLUSIE

De lasten bij dit cluster zijn hoger dan de behaalde baten. Gelet op het verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.9 Cultuur/vrije tijd/toerisme

Dit cluster omvat de volgende activiteiten

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	Saldo	2015	2016	2017	2018				
Handel, ambacht en industrie	808.599	771.376	696.376	696.376	696.376	J	N	N	N
Openbaar bibliotheekwerk	1.211.422	1.218.240	1.217.894	1.217.548	1.217.202	J	J/N	N	N
Vormings- en ontwikkelingswerk	1.507.592	1.548.403	1.548.403	1.548.403	1.548.403	J	N	N	N
Kunst en cultuur	1.384.495	1.438.442	1.431.059	1.431.047	1.431.035	J	J	N	N
Musea/oudheid	1.790.657	2.207.986	1.556.075	1.554.152	1.552.106	J	J	N	J
Openbaar groen / openluchtrecreatie / recreatieve voorzieningen	848.985	924.430	811.690	810.957	810.021	J	N	N	N
Clustertotaal	7.551.750	8.108.877	7.261.497	7.258.483	7.255.143	J	J	N	N

Handel, ambacht en industrie

Omvat de activiteiten gericht op het bevorderen van de gemeentelijke economie en werkgelegenheid. Het contactpunt bedrijfszaken en het Centrummanagement Weert zijn hiervan voorbeelden. Onder deze noemer worden met name aandelen in de apparaatskosten verantwoord en daarnaast kosten voor onderzoek en representatie, subsidies en bijdragen in samenwerkingsverbanden.

Openbaar bibliotheekwerk / Vormings- en ontwikkelingswerk / Kunst en cultuur

Omvat het bibliotheekwerk en de activiteiten gericht op het emanciperen van achterstandsgroepen, het bevorderen van de toerisme, het voorzien in de mogelijkheden van vrije tijdsbesteding, en soortgelijke activiteiten. Onder deze noemer worden met name subsidies verantwoord, evenals een aandeel in de apparaatskosten. Daarnaast functioneert de gemeente als back- en frontoffice voor de regionale VVV.

Musea/oudheid

Omvat het gemeentelijk erfgoedcluster, bestaande uit het gemeentearchief en een tweetal musea, waarvan De Tiendschuur per 1 mei 2015 is gesloten. Resteert het gemeentemuseum Jacob van Horne voor religieuze en franciscaanse kunst, dat tegen een (geringe) vergoeding is opengesteld voor het publiek. De archieven en collecties van het gemeentearchief zijn openbaar toegankelijk en gratis in te zien. Voor het maken van kopieën of scans dienen leges te worden betaald, evenals voor het verrichten van historisch onderzoek. Omvat voorts het in stand houden van het gemeentelijk erfgoed. Verder worden hier subsidies verantwoord, evenals een aandeel in de apparaatskosten.

Openbaar groen, openluchtrecreatie en overige recreatieve voorzieningen

Omvat de organisatie van volksfeesten en evenementen, zoals doden- en bevrijdingsherdenking, sinterklaasfeest, koningsdag, carnaval en schaatsen in de winter, waartegenover geen inkomsten staan. Uit het grootboek van 2014 blijkt wel dat een tweetal organisaties hebben bijgedragen in bepaalde kosten (w.o. beveiliging en EHBO) van een evenement. Verder worden hier beleidskosten en subsidies verantwoord, evenals een aandeel in de apparaatskosten.

CONCLUSIE

Bij het cluster als geheel zijn de lasten beduidend hoger dan de behaalde baten. Vanwege het structureel verlieslatende karakter van de activiteiten wordt niet voldaan aan de criteria voor een (materieel) onderneming.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.10 Werk/inkomen/zorg

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Sociale zaken	7.440.875	19.186.587	19.421.026	19.417.199	19.415.633	J	J/N	N	N
Sociaal cultureel werk	2.249.955	2.256.243	2.326.709	2.326.245	2.325.781	J	N	N	N
Kinderopvang	420.205	456.128	456.128	456.128	456.128	J	J	N	N
Doelgroepen	2.009.176	1.736.196	1.757.817	1.757.645	1.757.474	J	N	N	N
Vzn ouderen en gehandicapten	7.047.863	10.621.260	10.203.115	10.200.586	10.199.578	J	J	N	N
Voorzieningen jeugd	0	13.453.012	13.453.012	13.453.012	13.453.012	J	N	N	N
Gezondheidszorg	2.114.489	2.219.131	2.285.466	2.285.466	2.285.466	J	N	N	N
Subtotaal	21.282.563	49.928.556	49.903.273	49.896.281	49.893.071				
Uitkering Rijk sociaal domein	n.v.t.	-28.394.374	-28.813.478	-28.813.478	-28.813.478	J	J	N	N
Totaal	21.282.563	21.534.182	21.089.795	21.082.803	21.079.593				

Het brede scala aan activiteiten binnen dit cluster betreffen de aan de gemeente opgedragen wettelijke taken in het kader van de uitvoering op het gebied van jeugd, zorg en werk/inkomen. Het overgrote deel van de baten bestaat uit rijksbijdragen.

Omdat voor bepaalde activiteiten een bijdrage van individuele derden wordt ontvangen, zou de Belastingdienst zich op het standpunt kunnen stellen dat de gemeente geacht wordt voor het totale cluster deel te nemen aan het economische verkeer. Het gaat hier om de volgende activiteiten/vergoedingen:

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		Saldo	2015	2016	2017	2018
6220000	WMO Huishoudelijke zorg	-1.220.654	-1.016.453	-1.016.453	-1.016.453	-1.016.453
6500007	Peuteropvang	-38.582	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000
6520000	Collectief vervoer ouderen/gehandicapten	-54.068	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000

Op kostenplaats 7160001 Centra Jeugd en Gezin, behorend tot de activiteit gezondheidszorg, zijn in 2014 afrekeningen verantwoord met de gemeenten Nederweert en Leudal.

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		Saldo	2015	2016	2017	2018
7160001	Centra Jeugd en Gezin	-38.102	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000

Het Centrum voor Jeugd en Gezin JG is een netwerkorganisatie, waarvan de gemeente Weert centrumgemeente is. Uit de omstandigheid dat de gemeenten Leudal en Nederweert geen btw in rekening is gebracht leiden wij af dat hieraan geen dienstverlening ten grondslag ligt, maar dat sprake is van het verrekenen van kosten die voor gemene rekening zijn gemaakt.

Vanaf 2016 wordt het Centrum overigens ondergebracht in een stichting die van de aangesloten gemeenten een subsidie ontvangt. De meerjarenbegroting moet hiervoor nog worden aangepast.

Op kostenplaats 6111000 *Wet Inschakeling Werkzoekenden*, behorend tot de activiteit Sociale Zaken, is in 2014 een uitgaande factuur van circa € 139.500 verantwoord voor het personeel dat werkzaam is voor Werk.Kom. Blijkens de onderliggende bestuursovereenkomst is Werk.Kom een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid tussen de gemeenten Weert, Nederweert en het Werkvoorzieningsschap Weert en omstreken De Risse met als doel het zoveel mogelijk tewerkstellen van personen met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt bij een reguliere werkgever. De samenwerkingskosten worden verdeeld op basis van de klanteninstroom. Ook in de jaren 2015 tot en met 2018 zal van personele inzet voor Werk.Kom sprake zijn, maar de geldstromen die uit de samenwerking voortkomen zijn nog niet verwerkt in het clusteroverzicht.

Op (afdelings)kostenplaats KI200 *Inwoners-WIZ* worden de uitgaande declaraties aan de gemeente Nederweert verantwoord betreffende de sociale recherche.

KP	OMSCHRIJVING	2014	2015	2016	2017	2018
KI200	Inwoners-WIZ	-20.931	-26.282	-23.000	-23.000	-23.000

Deze inkomsten zijn functioneel aan dit cluster toe te rekenen, maar niet verwerkt in het clusteroverzicht. Uit de beantwoording in 2015 van vragen betreffende de sociale recherche blijkt dat de gemeente Weert twee sociaal rechercheurs en twee preventiemedewerkers in dienst heeft die ook werkzaam zijn voor de gemeente Nederweert en dat de kosten worden verdeeld naar rato van het aantal uitkeringsgerechtigden. Mocht al sprake zijn van dienstverlening (in plaats van kosten voor gemene rekening), is het zeer waarschijnlijk (afhankelijk van hoe de dienstverlening is vormgegeven) dat hierop de vrijstelling voor overheidstaken van toepassing is. Gelet op de afwezigheid van winst, is er geen materieel risico aanwezig.

CONCLUSIE

De totale lasten binnen dit cluster overtreffen de totale baten. Gelet op het structureel verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.11 Afval

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Afvalinzameling lasten	4.718.982	4.609.400	4.615.318	4.593.006	4.583.241	J	J	J	J
Afvalinzameling baten	-5.975.007	-5.555.863	-5.555.863	-5.555.863	-5.555.863	J	J	J	J
Clusterresultaat	-1.256.025	-946.463	-940.545	-962.858	-972.622	J	J	J	J

De gemeente zamelt binnen de eigen grenzen zowel huishoudelijk als bedrijfsafval in, alsmede huishoudelijk afval binnen de grenzen van de gemeente Nederweert. Daarnaast exploiteert de gemeente een milieustraat, waartoe ook de inwoners van de gemeente Nederweert toegang hebben.

De baten bij dit cluster bestaan uit:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
	2014	2015	2016	2017	2018
Inzameling Nederweert	-9.186	-9.129	-9.129	-9.129	-9.129
Recyclobaar afval	176.150	187.631	187.631	187.631	187.631
Huisuitzettingen	-1.336	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Milieustraat	-238.819	-231.577	-231.577	-231.577	-231.577
Baten afvalstoffenheffing	-5.034.762	-4.908.647	-4.908.647	-4.908.647	-4.908.647
Baten reinigingsrechten	-214.754	-217.379	-217.379	-217.379	-217.379
Totaal	-5.975.007	-5.555.863	-5.555.863	-5.555.863	-5.555.863

De inzameling van huishoudelijk afval binnen eigen gemeente is aan te merken als een collectief goed, waarbij geen sprake is van dienstverlening aan een individuele afnemer. De exploitatie van de milieustraat ligt in het verlengde van de wettelijke taak tot het inzamelen van huishoudelijk afval.

Mocht in deze al sprake zijn van deelname aan het economische verkeer, is daarop een vrijstelling voor overheidstaken van toepassing. De inzameling van huishoudelijk afval ten behoeve van de gemeente Nederweert valt hier niet onder, vanwege mogelijke concurrentie.

De verkoop van recyclebaar afval kan niet los worden gezien van de wettelijke taak tot inzameling. Opbrengsten hiermee behaald vormen een onlosmakelijk onderdeel van het afvalbedrijf.

In 2015 is gestopt met de activiteit van de huisuitzettingen.

In 2014 is nog een medewerker gedetacheerd geweest bij de Vereniging Afvalsamenwerking Limburg. De omzet hieruit is niet verwerkt in bovenstaand overzicht. In de meerjarenbegroting 2015 e.v. zijn hiervoor geen opbrengsten begroot.

Nota bene:

- Op dit moment worden de kosten van het beheer en onderhoud van de Milieustraat administratief verantwoord onder kostenplaats *KS001 PIF-Facilitair Gebouw-Werf*. Het gemeentelijk vastgoed is zodanig georganiseerd dat het als een apart cluster (lees: activiteit) te beschouwen is voor de VPB. De vastgoed gerelateerde kosten van de Milieustraat worden dan voortaan binnen dat cluster worden verantwoord en van hieruit als interne huur in rekening gebracht aan afval.
- Vanaf 2003 geldt dat gemeenten voor het overheidshandelen, waaronder de inzameling van huishoudelijk afval, recht hebben op btw-compensatie. De inzamelkosten staan vanaf dat moment dus netto in de boeken. Omdat tegenover de btw-compensatie een structurele korting staat op de uitkering op het gemeentefonds, mag op grond van het tweede lid van artikel 229b van de Gemeentewet de btw die ingevolge de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit het fonds tot het tarief van de afvalstoffenheffing worden gerekend. De gemeente Weert heeft van deze bevoegdheid gebruik gemaakt, waardoor de afvalstoffenheffing bruto is.

Het is pleitbaar de btw-component die begrepen is in het tarief van de afvalstoffenheffing buiten beschouwing te laten bij het beoordelen van het clusterresultaat. Dat leidt er echter niet toe dat het clusterresultaat negatief wordt.

CONCLUSIE

Omdat de gemeente met haar afvalactiviteiten duurzaam deelneemt aan het economische verkeer en hiermee structureel een positief resultaat behaalt, is voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming. Het fiscale resultaat zal nog gunstiger zijn, vanwege de omstandigheid dat de WOZ-waarde per 1 januari 2015 van de milieustraat circa € 1,1 miljoen lager is dan de boekwaarde.

De inzameling van huishoudelijk afval binnen de eigen gemeente, waaronder eveneens te rekenen de exploitatie van de milieustraat, is vrijgesteld van VPB-heffing. Resteert de inzameling van bedrijfsafval, de inzameling van huishoudelijk afval in Nederweert en mogelijk de verkoop van recyclebaar afval waarover VPB verschuldigd is.

VPB: Ja, voor inzameling van bedrijfsafval en voor inzameling in Nederweert

Aangifteplicht: Ja, voor inzameling van bedrijfsafval en voor inzameling in Nederweert

6.2.12 Riolering

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Riolering lasten	5.821.926	5.633.821	5.618.821	5.613.821	5.608.821				
Riolering baten	-5.803.993	-5.578.219	-5.578.219	-5.578.219	-5.578.219	J	J/N	N	N
Clusterresultaat	17.933	55.602	40.602	35.602	30.602				

Tot dit cluster behoren activiteiten die samenhangen met beheer en onderhoud van het rioleringsstelsel. Dit betreft bij wet aan de gemeente opgedragen taken.

De baten betreffen voornamelijk opbrengsten uit de rioolheffing. Daarnaast ontvangt de gemeente nog bijdragen in de kosten van rioolaansluitingen.

Het gaat hier om de kavelaansluiting, dat wil zeggen de aftakking van het hoofdriool naar de kavel, en niet de huisaansluiting (het gedeelte dat is gelegen op gemeentelijk grondgebied). In zoverre is sprake van deelname aan het economisch verkeer.

CONCLUSIE

Het gemeentelijk rioleringsstelsel en de daarbij behorende wettelijke taken zijn aan te merken als een collectief goed, waarbij geen sprake is van een individuele derde afnemer. De gemeente neemt met de activiteiten derhalve niet deel aan het economische verkeer. Er is niet voldaan aan alle criteria voor een (materiële) onderneming.

Mocht dit cluster in de toekomst overschotten realiseren, bestaat geen materieel belastingrisico, omdat dan de overheidstaakvrijstelling van toepassing is.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.13 Sport

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Exploitatie sportacc. lasten	1.732.604	1.689.905	1.485.745	1.453.447	1.439.538	J	J	N	J
Exploitatie sportacc. baten	-260.998	-395.489	-395.489	-390.134	-390.134	J	N	N	N
Sportstimulering	1.084.801	986.099	981.787	981.199	980.612	J	N	N	N
Clusterresultaat	2.556.407	2.280.515	2.072.043	2.044.512	2.030.016	J	J	N	J

Het betreft hier:

- het geven van gelegenheid tot sportbeoefening (niet zijnde de kale - en btw-vrijgestelde - verhuur van sportaccommodaties, welke prestatie voortaan plaatsvindt vanuit het cluster vastgoed);
- activiteiten ter stimulering van sport en bewegen.

Op de afdelingskostenplaatsen KS101 *PIF-Arbeidsvoorwaarden* en KS140 *PIF-Salarisverwerking* zijn de facturen verantwoord aan Stichting Zwembad De IJzeren Man betreffende het verzorgen van de personeels- en salarisadministratie.

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		2014	2015	2016	2017	2018
KS101	PIF-Arbeidsvoorwaarden etc.	-5.198	-5.067	-5.067	-5.067	-5.067
KS140	PIF-Salarisverwerking	-189	-1.090	-1.090	-1.090	-1.090

Deze inkomsten zijn functioneel aan dit cluster toe te rekenen, maar hiermee is in het clusteroverzicht nog geen rekening mee gehouden. Op het onderdeel winst na, scoort de gemeente met deze werkzaamheden in alle kolommen een J(a).

Nota bene:

- De niet kostendekkende exploitatie van sportaccommodaties in het algemeen (dus ook in de vorm van kale verhuur) is reeds bij raadsbesluit van 28 mei 2014 aangewezen als een economische activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid van de Mededingingswet.

CONCLUSIE

De totale lasten zijn structureel hoger dan de behaalde baten, ook wanneer de verleende subsidies buiten beschouwing worden gelaten. Gelet op het structureel verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming.

VPB: **Nee**

Aangifteplicht: **Nee**

6.2.14 Milieu

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Milieubeleid	331.406	450.585	415.276	414.625	413.975	J	N	N	N
Milieuvergunningen	997.184	1.113.857	1.127.539	1.129.084	1.129.044	J	N	N	N
Natuur en milieucommunicatie	197.105	142.614	141.833	141.052	140.271	J	N	N	N
Ongediertebestrijding	174.046	176.178	176.174	176.166	176.153	J	N	N	N
Clustertotaal	1.699.741	1.883.235	1.860.822	1.860.928	1.859.443	J	N	N	N

Het betreft het geheel aan activiteiten aangaande het milieu en de leefomgeving, zoals het verstrekken van milieuvergunningen en het handhaven van de vergunningsvoorwaarden, het stimuleren van de bewustwording voor duurzaamheid en een goed leefmilieu en de ongediertebestrijding.

Op (afdelings)kostenplaats KR300 *Ruimte VTH* komt in 2014 nog een eindafrekening voor aan de gemeente Nederweert (circa 16.000) en aan het Servicecentrum MER (circa € 6.000) betreffende de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Limburg-Noord.

Aangezien de samenwerking binnen dit verband in eerste instantie het milieugebied betreft, komen de inkomsten uit deze afrekeningen toe aan dit cluster. Voor de jaren 2015 e.v. zijn in dit kader geen inkomsten meer begroot.

CONCLUSIE

De gemeente behaalt bij dit cluster geen baten en heeft slechts lasten. Bij deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming. De activiteiten binnen dit cluster leiden niet tot belastingplicht.

VPB: **Nee**

Aangifteplicht: **Nee**

6.2.15 Ruimtelijke ordening

Dit cluster omvat de volgende activiteiten:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				DZ	EV	W	C
	2014	2015	2016	2017	2018				
Ruimtelijke ordening	567.399	667.273	670.108	667.241	642.597	J	J	N	N
Woningexploitatie / woningbouw	387.997	245.334	244.834	244.834	244.834	J	N	N	N
Overige volkshuisvesting	665.379	644.763	644.763	644.763	644.763	J	N	N	N
Omgevingsvergunningen	1.065.715	778.233	936.842	930.541	927.999	J	J	N	N
Digitale basiskaart weert	359.849	335.226	291.944	241.669	239.276	J	J	N	N
Clusterresultaat	3.046.339	2.670.829	2.788.491	2.729.048	2.699.469	J	J	N	N

Deze activiteiten omvatten onder meer het gemeentelijk ordeningsbeleid, bestemmingsplannen, woonbeleid, planschades, de verstrekking, controle en handhaving van vergunningen en volkshuisvestingsbeleid.

Onder de baten zijn onder andere de leges voor de welstandscommissie, omgevingsvergunningen bouw en vrijstellingen en ontheffingen opgenomen. Verder zijn bij de baten van ruimtelijke planvorming bijdragen van derden meegenomen. Het onderdeel grondbedrijf lichten wij in een apart onderdeel nader toe.

Digitale basiskaart

Hoewel ingedeeld onder functie in 003 Burgerzaken (waarschijnlijk omdat hier inzage kan worden verkregen, waarvoor leges worden gevraagd), vertoont de digitale basiskaart het meeste samenhang met ruimtelijke ordening. Stichting GBKN Zuid (hierna: de stichting) is belast met het bijhouden, opwaarderen en exploiteren van de grootschalige basiskaart van Nederland voor het grondgebied van de provincie Limburg. De gemeente Weert ontvangt van de stichting een vergoeding voor het (door sector Ruimte) aanleveren van de gegevens die nodig zijn voor het bijhouden/opwaarderen van de kaart voor hun grondgebied. In zoverre is bij deze activiteit sprake van deelname aan het economisch verkeer. Het gaat om de volgende bedragen:

KP	OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting			
		2014	2015	2016	2017	2018
31000	Digitale basiskaart Weert	-25.630,00	-60.630,00	-60.630,00	-60.630,00	-60.630,00

CONCLUSIE

De totale lasten zijn structureel hoger dan de behaalde baten. Gelet op het structureel verlieslatende karakter van deze activiteiten is niet voldaan aan de criteria voor een (materiële) onderneming. Bij een incidenteel positief saldo treedt de gemeente niet in concurrentie aangezien zij onder een specifiek publiek juridisch regime handelt.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.16 Aandelen

Uit het grootboek 2014 blijkt dat de gemeente aandelenbelangen heeft in de volgende vennootschappen:

1. CBL Vennootschap B.V.
2. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
3. NV Afvalsturing (Nazorg Limburg B.V.)
4. NV Bank Nederlandse gemeente
5. NV Waterleiding Maatschappij Limburg
6. Enexis Holding NV
7. Essent Milieu Holding N.V

In de jaarrekening 2014 worden verder de volgende vennootschappen genoemd:

8. Risse Holding B.V. (indirect via GR Werkvoorzieningschap Weert e.o.)
9. Risse Horizon B.V. (indirect via GR Werkvoorzieningschap Weert e.o.)

De onder de nummers 1, 2 en 7 bedoelde aandelen zijn inmiddels verkocht.

CONCLUSIE KLEINE AANDELENPAKKETTEN:

Bij de diverse vennootschappen dient onderscheid te worden gemaakt naar de grootte van het aandelenpakket en de invloed/zeggenschap van de gemeente bij de betreffende vennootschappen. Waar de gemeente een bescheiden aandelenpakket heeft en mitsdien (nagenoeg) geen invloed op de betreffende vennootschap zal sprake zijn van normaal vermogensbeheer. Deze aandelen worden toegerekend aan de niet-ondernemingsfeer. De ontvangen dividenden worden mitsdien niet geraakt door de VPB en de ten laste van de gemeente ingehouden dividendbelasting kan worden teruggevraagd bij de Belastingdienst.

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

CONCLUSIE SUBSTANTIËLE AANDELENPAKKETTEN:

De gemeente heeft geen 100% vennootschappen.

Voor substantiëlere aandelenpakketten verhouding geldt dat de gemeente door middel van zeggenschap wel een sturende invloed kan hebben op het beleid van de vennootschappen. Het eventueel actief moeien van de gemeente kan leiden tot de conclusie dat sprake is van meer dan normaal vermogensbeheer. De aandelen dienen dan mogelijk aan de ondernemingsfeer te worden toegerekend, hetgeen onder andere betekent dat deze pakketten dienen te worden gewaardeerd tegen de waarde in het economische verkeer voor de fiscale openingsbalans. Qua materiële belastinggevolgen heeft dit geen effect, aangezien de gemeente dan gebruik kan maken van de deelnemingsvrijstelling.

Dit betekent dat de ontvangen dividenden bij de gemeente worden vrijgesteld en dat de uitkerende vennootschap geen dividendbelasting hoeft in te houden.

Voor de vennootschappen waarin de gemeente substantiële aandelenpakketten heeft geldt dat deze fiscaal als gelieerde/verbonden partij kwalificeren. Bij handelingen en transacties met deze partij dient de gemeente extra alert te zijn, aangezien rekening dient te worden gehouden met een aantal specifieke fiscale regels zoals het ‘arms-lengthbeginsel’.

6.2.17 Leningen

De gemeente heeft diverse uitstaande leningen en garantstellingen aan woningcorporaties en maatschappelijke instellingen, aan particuliere woningbezitters (leningen aankoop 1^e eigen huis, duurzaamheidsleningen voor de financiering van energiebesparende maatregelen) en verder nog een aantal leningen in het kader van sociale zaken (voorschotverstrekking, starterslening en bedrijfskrediet).

Deze portefeuille kan evenwel niet als een onderneming worden aangemerkt, omdat sprake is van passief vermogensbeheer. De gemeente is niet actief op zoek naar het uitzetten van gelden en doet voorts niets anders dan het innen van de rente en de aflossing. De gemeente heeft namelijk als beleid geen geld te lenen aan derden, tenzij het de publieke taak dient, in welk geval doorgifte van het lagere rentetarief centraal staat. Mocht in deze al sprake zijn van meer dan passief vermogensbeheer, wordt niet voldaan aan het winstcriterium.

Mogelijk aandachtspunt voor de toekomst is de verstrekking van leningen aan partijen die in fiscale zin kwalificeren als gelieerde/verbonden partij. Vanwege het ‘arms-length principe’ dient dan rekening te worden gehouden bijvoorbeeld het toerekenen van rente.

CONCLUSIE

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.2.18 Belastingen, gemeentefonds, Wet WOZ

Financiering en algemene dekkingsmiddelen zijn terug te vinden onder lv3 hoofdfunctie 9. Dit zijn onder andere inkomsten die de gemeente ontvangt uit belastingheffing, de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds. De gemeente verricht activiteiten ten behoeve van ‘zichzelf, zij neemt daarbij niet deel aan het economische verkeer. Deze activiteiten vormen geen materiële onderneming.

CONCLUSIE

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

6.3 Samenwerkingsverbanden

De gemeente heeft geen eigen vennootschappen of stichtingen die kwalificeren als privaatrechtelijke overheidslichaam. Wel participeert de gemeente in een aantal samenwerkingsverbanden, waarbij veelal sprake is van Gemeenschappelijke Regelingen (GR's). De gemeente draagt dan volgens een vaste verdeelsleutel bij in de kosten van de samenwerking. Het betreft hier:

1. Werkvoorzieningschap Weert e.o.
2. BSGW Belastingssamenwerking gemeenten en waterschappen
3. Afvalsamenwerking Limburg
4. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord
5. Veiligheidsregio Limburg Noord

In deze rapportage zijn wij verder niet ingegaan op de fiscale positie van de verschillende Gemeenschappelijke Regelingen, omdat deze als zelfstandig rechtspersoon per 2016 mogelijk zelfstandig belastingplichtig worden voor de VPB. Naar verwachting zullen de meeste GR's onder de in te voeren samenwerkingsvrijstelling vallen. De gemeente heeft de betreffende samenwerkingsverbanden reeds per brief benaderd met het verzoek aan te geven welke activiteiten die zij uitvoeren wellicht de VPB gaan raken.

Wellicht dat de gemeente nog subsidies en/of kostenbijdragen verstrekt aan derde partijen. Deze hebben dan voor de gemeente zelf geen effect, maar kunnen mogelijk wel fiscale gevolgen hebben voor de ontvangende partij indien deze regelmatig overschotten behaalt door de subsidies.

CONCLUSIE:

VPB:	Nee
Aangifteplicht:	Nee

6.4 Detachering/externe dienstverlening

Wij hebben externe dienstverlening en detachering van gemeentelijk personeel steeds beoordeeld binnen de (functionele) clusters zoals bedoeld in de onderdelen 6.2.1 tot en met 6.2.13. Mocht de Belastingdienst rangschikking tot een zelfstandig cluster '*Dienstverlening aan derden*' voorstaan, is het volgende van belang.

Onder externe dienstverlening verstaan wij dienstverlening die de gemeente rechtstreeks voor een derde partij (niet zijnde een eigen BV of stichting) verricht en waar geen samenwerkingsovereenkomst aan ten grondslag ligt. Indien alleen de directe kosten in rekening worden gebracht zullen deze activiteiten niet kwalificeren voor de cumulatieve criteria voor een (materiële) onderneming, omdat bij de lastentoerekening ook altijd rekening mag worden gehouden met indirecte kosten. De gemeente heeft dan een voorzienbaar nadeel waardoor niet is voldaan aan het ondernemingscriterium dat winst redelijkerwijs is te verwachten. Voor de eenvoud adviseren wij dan ook waar mogelijk alleen directe kosten in rekening te brengen. Ditzelfde geldt indien de gemeente een keer incidentele werken verricht voor een derde partij.

Bij detachering van gemeentelijk personeel aan derden tegen een vergoeding geldt hetzelfde als dienstverlening aan derden. Indien de gemeente slechts directe kosten in de vorm van loonkosten in rekening brengt geldt eveneens dat sprake is van een voorzienbaar nadeel en geen overschot wordt behaald.

Bij detacheringen hanteert de gemeente de stelregel dat de directe loonkosten in rekening worden gebracht zonder opslag voor overhead, maar deze stelregel is niet vastgelegd in beleid. Het is aan te bevelen dit beleid vóór 1 januari 2016 te formuleren en te laten bekrachtigen en dat ook te doen voor werken derden (zoals aanleg inritten, kavelaansluitingen, e.d.). Hierin kan dan ook de afwijking op de regel worden vastgelegd dat bij prestaties aan een gelieerde/verbonden partij zakelijke prijzen gelden vanwege het fiscale 'arm-length' beginsel.

CONCLUSIE DETACHERING/EXTERNE DIENSTVERLENING

VPB: Nee, indien alleen directe kosten in rekening worden gebracht

Aangifteplicht: Nee, indien alleen directe kosten in rekening worden gebracht

6.5 Interne diensten

De gemeente verricht ook een aantal activiteiten ten behoeve van de eigen organisatie. Voorbeelden hiervan zijn de eigen ICT-werkzaamheden, salarisadministratie, archief- en huishoudelijke dienst.

Met deze activiteiten die intern zijn gericht neemt de gemeente niet deel aan het economische verkeer waardoor geen sprake is van een materiële onderneming.

CONCLUSIE

VPB: Nee

Aangifteplicht: Nee

7.1 Vastgoed

Vastgoed verdient bijzondere aandacht. Voor de vraag of vastgoed in de heffing moet worden betrokken geldt op basis van de parlementaire geschiedenis het volgende stramien⁽³⁾:

“In de Wet Vpb 1969 is voor stichtingen en verenigingen en – in het voorliggende wetsvoorstel – voor publiekrechtelijke rechtspersonen alleen sprake van belastingplicht voor zover zij een onderneming drijven. Dit betekent dat om te bepalen of door deze lichamen gehouden vastgoed in de vennootschapsbelastingheffing betrokken wordt, allereerst bezien dient te worden of de vermogensbestanddelen op basis van de vermogensetiketteringsregels kunnen worden toegerekend aan een (overigens bestaande) onderneming. Als dit het geval is, wordt het vastgoed in de heffing van de vennootschapsbelasting betrokken. Indien op basis van de vermogensetiketteringsregels het vastgoed niet aan een dergelijke onderneming kan worden toegerekend, zal afhankelijk van de feiten en omstandigheden bepaald dienen te worden of de exploitatie van vastgoed zelf tot het drijven van een onderneming leidt. Zo kan ik mij voorstellen dat de wijze waarop de exploitatie bij publiekrechtelijke lichamen georganiseerd is, overeenkomt met de wijze waarop deze plaatsvindt bij private organisaties zoals woningcorporaties of commerciële vastgoedexploitanten. Het feit dat een private organisatie een hoger rendement verlangt en daarom het in de vraagstelling bedoeld deel van de markt overlaat aan publiekrechtelijke lichamen, sluit het drijven van een onderneming door overheden – of anderen – niet bij voorbaat uit. Ongeacht of er sprake is van exploitatie vanuit maatschappelijke overwegingen of vanuit marktfaalen, zal beoordeeld moeten worden of er fiscaal sprake is van een onderneming. Voorgaande betekent dat de vermogensbestanddelen die niet tot het ondernemingsvermogen gerekend worden (en ook zelf geen onderneming vormen), niet in de vennootschapsbelastingheffing betrokken worden. Het publiekrechtelijke lichaam hoeft dan niet meer te bepalen of er sprake is van normaal vermogensbeheer.”

Uit de ons ter beschikking staand vastgoedoverzicht per 1 januari 2015 heeft de gemeente een vastgoedportefeuille van 201 objecten, waaronder:

- Monumenten
- Scholen
- Sportaccommodaties
- Parkeergarages
- Wijkcentra/buurthuizen
- Kantoor-/bedrijfsruimte
- Woningen/appartementen
- Gemeentehuis en milieustraat
- Standplaatsen woonwagens

⁽³⁾ Zie wetsvoorstel 34.003, Eerste Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 34.003, D.

In verband met een wijziging van het BBV voor gemeentelijke grondbedrijven komt daar het strategisch vastgoed nog bij (zie hetgeen hierna is opgemerkt bij onderdeel 7.2 over de zogenaamde NIEGG-gronden), evenals het erfpachtbeheer.

Gezien de omvang van de vastgoedportefeuille (circa 200 objecten) in relatie tot het al eerder genomen besluit van het directieteam al het gemeentelijk vastgoed - om het beter te laten renderen - onder te brengen bij één team vastgoed met een eigen begroting, kunnen wij ons moeilijk voorstellen dat de rol van de gemeente beperkt blijft tot het innen van de huurpenningen en het hebben van een beperkte regierol. Alleen al de onderhoudsplanning neemt gemiddeld 2,25 fte in beslag (het feitelijke onderhoud is uitbesteed). Met andere woorden, er lijkt nu al sprake te zijn van meer dan normaal vermogensbeheer. In dat geval hoeft niet ieder vastgoedobject afzonderlijk aan de criteria van de VPB-heffing te worden getoetst, maar de vastgoedportefeuille in zijn geheel. Verliezen van bepaalde objecten kunnen dan worden weggestreept tegen winsten van andere; alleen het totaalresultaat telt ⁽⁴⁾.

Vandaar dat wij ook voor de VPB-afbakening al het vastgoed hebben geclusterd. Wij stellen voor in administratieve zin op het bovenstaande aan te sluiten, omdat het vastgoed nu nog onder verschillende (beleids)producten in de gemeentelijke administratie is verantwoord (wat bovendien erg onoverzichtelijk is). Dit betekent ook dat voor intern gebruik met een kostendekkende interne huur wordt gerekend, hetgeen zich zal voordoen ten aanzien van:

- Gemeentehuis
- Milieustraat
- Gemeentearchief
- Kerkelijk museum J. van Horne
- Alle parkeergarages
- Alle binnensportaccommodaties
- De sportparken Sint Theunis en De Moeëdsdiëk (DESM)

⁽⁴⁾ Bij normaal vermogensbeheer moet bij iedere winstgevende exploitatie belasting worden betaald over de winst en zijn verliezen uit de exploitatie van andere panden daarop niet verrekenbaar.

De behaalde en begrote vastgoedresultaten geven het volgende beeld te zien:

OMSCHRIJVING	Realisatie	Begroting				Waardering		
	2014	2015	2016	2017	2018	WOZ-waarde	Boek-waarde	Verschil
Stadhuis/dependance/ gemeentewerf	685.825	651.380	748.560	736.624	724.804	35.655.000	27.870.653	7.784.347
Parkeergarages	1.614.879	1.461.493	1.428.608	1.414.940	1.401.272	22.674.000	17.868.435	4.805.565
Onderwijshuisvesting	2.941.532	5.253.706	3.223.981	3.321.054	2.906.222	57.345.000	35.848.319	21.496.681
Binnensport- accommodaties	205.819	-208.052	-250.452	-272.952	-272.952	18.378.000	8.838.807	-9.539.193
Buitensport- accommodaties	252.487	231.745	230.945	236.300	236.300	2.625.000	213.773	2.411.227
Monumenten	344.159	-497.766	156.862	155.838	155.838	6.758.000	3.487.232	3.270.768
Wijkcentra / Buurt- huizen/ Jongeren centra / Culturele centra/ PSZ	441.133	370.665	354.988	346.666	342.513	9.114.000	5.071.907	4.042.093
Verspreid bezit	-1.714	12.437	-708	-708	-708	285.000	0	285.000
Ondergrond telefoonmasten	-15.919	-15.059	-15.059	-15.059	-15.059	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Overige	1.515.466	1.119.214	2.035.380	1.996.187	1.959.756	23.638.000	15.858.922	7.779.078
Clustertotaal	7.983.667	8.379.763	7.913.105	7.918.890	7.437.986	176.472.000	115.058.048	42.335.566

Gelet op het verschil tussen WOZ- en boekwaarden is het tekort in fiscaal opzicht nog groter, zodat niet wordt voldaan aan de winstvereiste. Met inachtneming van de interne huur (tegen kostprijs) voor de hiervoor genoemde vastgoedobjecten, die in bovenstaand overzicht uitsluitend voor het kostenaandeel zijn opgenomen (de opbrengsten worden immers in andere clusters gerealiseerd c.q. het gebruik vindt binnen een ander cluster plaats), blijft het resultaat negatief.

De brandweerkazerne Stramproy is bij de overheveling van de brandweertaken per 2014 niet in eigendom overgedragen aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord (de brandweerkazerne van Weert wel). Wel is deze kazerne in gebruik bij de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Op kostenplaats KS010 PIF-Fac.-binnenonderhoud wordt het onderhoud van dit gebouw met de Veiligheidsregio afgerekend. Het gaat hier om een bedrag van jaarlijks circa € 38.000. Deze afrekeningen zijn niet begrepen in bovenstaand overzicht, maar dienen voortaan wel op vastgoed te worden verantwoord.

Er bestaat een risico dat de inspecteur van mening is dat verliezen behaald met de exploitatie van sommige objecten (bijvoorbeeld de onrendabele verhuur van een sportveld) toe zal willen rekenen aan de cluster waarmee deze objecten samenhangen. Dit kan tot gevolg hebben dat het uiteindelijke resultaat van de cluster vastgoed minder negatief wordt.

CONCLUSIE

VPB: Nee

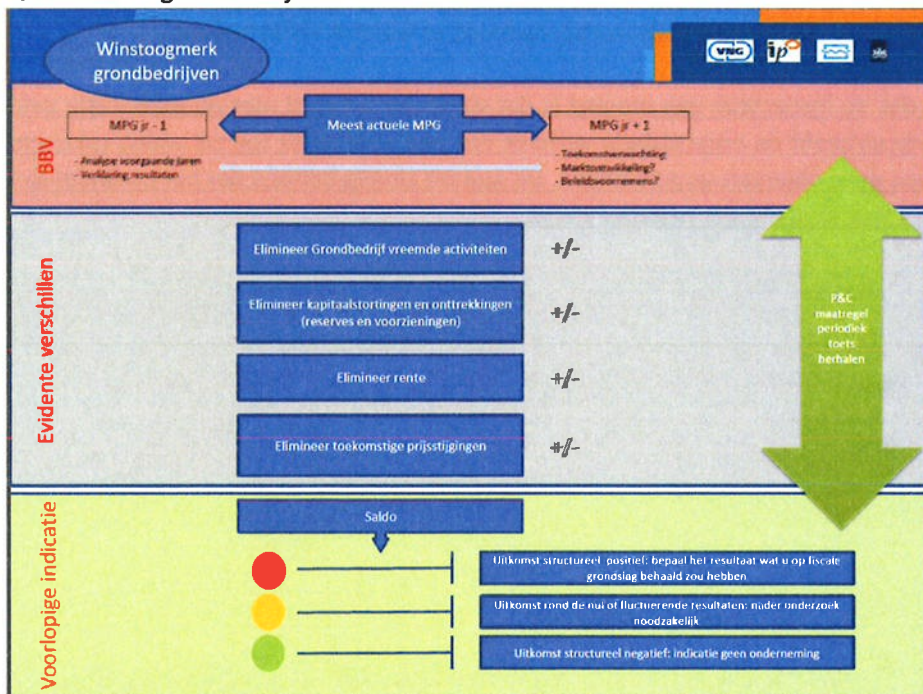
Aangifteplicht: Nee

7.2 Grondbedrijf/grondexploitaties

In 2014 heeft de gemeente het besluit genomen geen actieve grondexploitaties meer te voeren, maar uitsluitend faciliterend te zijn. De gemeente heeft per 2016 nog wel een aantal actieve grondexploitaties die voor de beoordeling van het ondernemerschap samen moeten worden beoordeeld.

Bedrijventerreinen	Centrum Noord
	De Kempen
	Kampershoek
	Kampershoek
	Kanaalzone
	Leuken Noord
Woningbouw	Van Heur Bruneberg
	Beekpoort Noord
	Landbouwbelang
	WoZoCo Weert Oost
	Ittervoortweg
	Kloosterstraat
	Laarveld
	Laurentius
	Sutjensstraat Noord
	Sutjensstraat Zuid
	Truppertstraat
	Vrouwenhof

Belangrijk criterium hierbij is de aanwezigheid van een fiscaal winstoogmerk. Met behulp van de QuickScan grondbedrijven van het SVLO is hiervan een inschatting gemaakt:

Conclusie is dat de gemeente voor deze grondexploitaties als ondernemer kwalificeert, ook vóór 1 januari 2016 nog het besluit genomen wordt de exploitatie van Kampershoek - dat al ruim 20 jaar loopt, waarvan de infra geheel gereed is en waarvan nog slechts enkele kavels moeten worden uitgegeven - versneld af te sluiten.

Dit betekent dat de fiscale boekwaarde per 1 januari 2016 van al deze exploitaties moet worden vastgesteld op de waarde in het economische verkeer. Voor het bepalen van deze waarde in het economische verkeer bestaat een aantal methodes. De residuele grondwaardemethode is daarbij in onze visie een gangbare. Alle vóór 2016 gemaakte kosten of bestaande boekwaarden zijn in beginsel niet relevant voor de VPB. Uiteindelijk is de gemeente VPB verschuldigd over gronden die zij verkoopt dan wel uitgeeft na 1 januari 2016. Daarbij is VPB verschuldigd over het positieve verschil tussen de (fiscale) boekwaarde en de uiteindelijke verkoopopbrengst.

De totale druk aan VPB op de grondexploitatie is niet berekend/ingeschat per belastingjaar, omdat fiscaal resultaat dient te worden genomen op het moment dat kavels of vierkante meters worden verkocht. Voor het jaar 2016 dient een fiscaal resultaat te worden bepaald over in dat jaar verkochte kavels. Het moment van fiscaal winst nemen wijkt hiermee af van het commerciële resultaat volgens het BBV dat veelal pas aan het einde van het project wordt genomen. De bestaande meerjarenprognose bouwgrondexploitatie is fiscaal verder niet relevant.

Grondexploitaties waar geen verkopen plaatsvinden zullen fiscaal wel bepaalde kosten (bijvoorbeeld rentelasten) genereren die jaarlijks meteen ten laste van het resultaat mogen worden gebracht. Een fiscaal verlies dat alsdan bijvoorbeeld in 2016 wordt gerealiseerd kan op een later moment worden verrekend met positieve resultaten die worden behaald met grondverkopen. De zogenoemde NIEGG-gronden blijven voortaan echter buiten de grondexploitatie (tellen pas mee in de grondexploitatie als de gemeenteraad een concreet besluit neemt tot het in exploitatie nemen van de gronden), evenals erfpachtbeheer, verhuur en andere activiteiten die op zich niet met grondexploitatie te maken hebben. De gemeente is er reeds toe overgegaan deze zuivering door te voeren.

Alle bouw kavels die nog worden verkocht voor 2016 vallen in de onbelaste periode. Op dit verkoopresultaat drukt dan ook geen VPB. Met verliezen of afwaarderingen die voor 2016 gerealiseerd worden, behoudens invloed op de waardering per 2016, voor de VPB niets gedaan.

Qua VPB gevolgen voor de verkochte gronden na 2016 wordt een onderscheid gemaakt tussen de gronden die op relatief korte termijn worden verkocht (uiterlijk 2018) en gronden die na deze termijn worden verkocht (2019 en verder).

De fiscale boekwaarde van de gronden die op korte termijn (2016-2018) worden verkocht en waarbij weinig kosten meer worden gemaakt, zal de opbrengstwaarde benaderen waardoor de fiscale winst beperkt dan wel nihil is. De omgekeerde situatie doet zich ook voor, te weten dat de kosten eerst opkomen op de langere termijn, terwijl de meeste verkopen al op korte termijn plaatsvinden, wat de verwachting is bij exploitatiegebied Kampershoek.

Vanwege de toenemende onzekerheid over de ontwikkeling van de opbrengsten, kosten en inflatie, is het raadzaam, zeker bij de recentere grondexploitaties, bij de geprognostiseerde opbrengsten rekening te houden met een potentiële VPB last van 20% tot maximaal 25% van het fiscale resultaat. Dat betekent de toe te rekenen verkoopopbrengst minus de fiscale boekwaarde.

Nota bene

Wij gaan er vanuit dat de overheidskosten van de aanleg van gemeenschapsvoorzieningen (wegen, straten, pleinen, groenvoorzieningen, riolering, et cetera) tot de aftrekbare kosten zullen behoren (causaal verbonden met de grondexploitaties). Er is namelijk een parallel te trekken met de omzetbelasting (btw) in de situatie van vóór de invoering van het BTW-compensatiefonds. Toen was er in formele zin ook geen mogelijkheid de btw te verrekenen die drukt op de aanleg van gemeenschapsvoorzieningen. Daarin werd destijds voorzien door een buitenwettelijke goedkeuring tot btw-verrekening (Resolutie BTW-28).

Hoewel het inmiddels vrijwel zeker is dat ons uitgangspunt juist is, bestaat er - ook na de bespreking met de Belastingdienst (zie onderdeel 3.1) - geen volledige zekerheid. De Belastingdienst neemt dit punt mee in intern overleg en komt daar zo spoedig mogelijk op terug, zo is de afspraak. Mocht onverhoopt anders worden beslist, is het te overwegen de actieve grondexploitaties onder te brengen in een besloten vennootschap. Vanuit dat perspectief gezien zou uit voorzorg reeds een besloten vennootschap kunnen worden opgericht. Inbreng in een besloten vennootschap brengt wel met zich mee dat gronden niet meer met een vrijstelling van overdrachtsbelasting kunnen worden verworven (deze vrijstelling is gekoppeld aan de gemeente zelf). De grondverwerving door de BV als gevolg van de inbreng van het grondbedrijf valt naar onze mening onder de inbrengvrijstelling⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Artikel 5, eerste lid, letter e, item tweede; Wet Belastingen van Rechtsverkeer, juncto artikel 5, eerste lid, Witzoeringsbesluit Belastingen van Rechtsverkeer.

8.1 Algemeen

De fiscale regels voor winstbepaling wijken op belangrijke punten af van de BBV-regels. Verschillen ontstaan doordat sommige BBV-lasten fiscaal niet of niet volledig in aftrek mogen worden gebracht. Dit zijn zogenaamde permanente verschillen. Te denken valt aan bepaalde kapitaalslasten, aan representatiekosten en boetes.

Daarnaast ontstaan verschillen doordat de fiscale regels over het moment van winstneming afwijken van de BBV-regels. Dit zijn de zogenaamde tijdelijke verschillen of timing verschillen. Hier valt te denken aan afwaardering van vastgoed, afschrijvingen op activa en het activeren van kosten bij bijvoorbeeld de grondexploitatie.

De wetgever heeft bepaald dat de winstneming als gevolg van de invoering van de verruimde belastingplicht van overheidslichamen zal worden gecompartmenteerd. Dit betekent dat alleen winst die ontstaat in de periode na 1 januari 2016 belast zal worden.

Ingeval van belaste dienstverlening is dit relatief eenvoudig vast te stellen; alle diensten en daarmee samenhangende opbrengsten die verricht worden in 2016 zijn belast. Betalingen die worden ontvangen in 2016 maar die betrekking hebben op 2015 zijn niet belast.

Ingeval van verkoop van vastgoed en projectontwikkelingen is dit minder eenvoudig te realiseren. Feitelijk is alleen het verschil tussen de waarde in het economisch verkeer op 1 januari 2016 en de daadwerkelijk gerealiseerde opbrengst uit verkoop belast. Het mag duidelijk zijn dat de waarde van projecten in de BBV-administratie met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet overeenkomt met de waarde in het economisch verkeer per 1 januari 2016. De winst voor fiscale doeleinden zal daardoor materieel af kunnen wijken van het BBV-resultaat.

De berekening van belasting op basis van de BBV-resultaat is om die reden alleen mogelijk als er in de administratie een goed overzicht wordt bijgehouden van de verschillen tussen de fiscale en de BBV-winst. Momenteel werkt de gemeente hieraan.

Naast deze directe belastinglasten kunnen voor de gemeente ook minder opbrengsten ontstaan indien vennootschappen waarvan zij dividenden ontvangen worden geconfronteerd met een belastinglast die de uit te keren winsten vermindert. Een voorbeeld hiervan is de winst van de vennootschappen waarop per 2016 VPB gaat drukken.

Tot slot kan een belastinglast bij een gemeenschappelijke regeling de oorzaak zijn dat de gemeente meer moet gaan bijdragen aan een GR.

8.2 Mogelijk te betalen belasting

Afvalinzameling

In onderdeel 6.2.9 is vastgesteld dat ten aanzien inzameling van bedrijfsafval een reële verwachting bestaat dat belasting verschuldigd gaat worden.

De kosten van het inzamelen zijn momenteel niet verbijzonderd naar huishoudelijk en bedrijfsafval. Deze verbijzondering kan worden verkregen door de gezamenlijke baten van de reinigingsrechten en de inkomsten inzameling Nederweert uit te drukken in een percentage van de totale opbrengsten afval, hetgeen resulteert in:

Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018
% belast	3,82%	4,16%	4,16%	4,16%	4,16%
% vrijgesteld	96,18%	95,84%	95,84%	95,84%	95,84%

Hierbij merken wij op dat de milieustraat openstaat voor zowel inwoners van de gemeente Weert als voor inwoners van de gemeente Nederweert, maar niet voor bedrijfsafval, en dat de toegangsgelden zijn verdeeld op basis van de inwonertallen per 1 januari 2015.

Het percentage belast toegepast op het positieve clusterresultaat resulteert in een belastbare winst/verschuldigde belasting van:

Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018
Belastbare winst (inzameling bedrijfsafval)	-48.031	-39.338	-39.092	-40.020	-48.772
Verschuldigde belasting ⁽⁶⁾	20%		7.818	8.040	9.744
	25%		9.773	10.005	12.193

Mocht de Belastingdienst de verkoop van recyclebaar afval los willen zien van de wettelijke taak tot inzameling van huishoudelijk afval en rekenen tot de ondernemershandelingen, dan is de kostenverbijzondering als volgt:

Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018
% belast	11,79%	7,53%	7,53%	7,53%	7,53%
% vrijgesteld	88,21%	92,47%	92,47%	92,47%	92,47%

In dat geval bedraagt de belastbare winst:

Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018
Belastbare winst (inzameling bedrijfsafval en verkoop recyclebaar afval)	-148.125	-71.302	-70.856	-72.537	-88.402
Verschuldigde belasting	20%		14.171	14.507	17.680
	25%		17.714	18.134	22.100

De aldus berekende winst- en belastingbedragen (op basis van de BBV-cijfers) zijn slechts indicatief en bedoeld voor de begroting 2016 e.v.

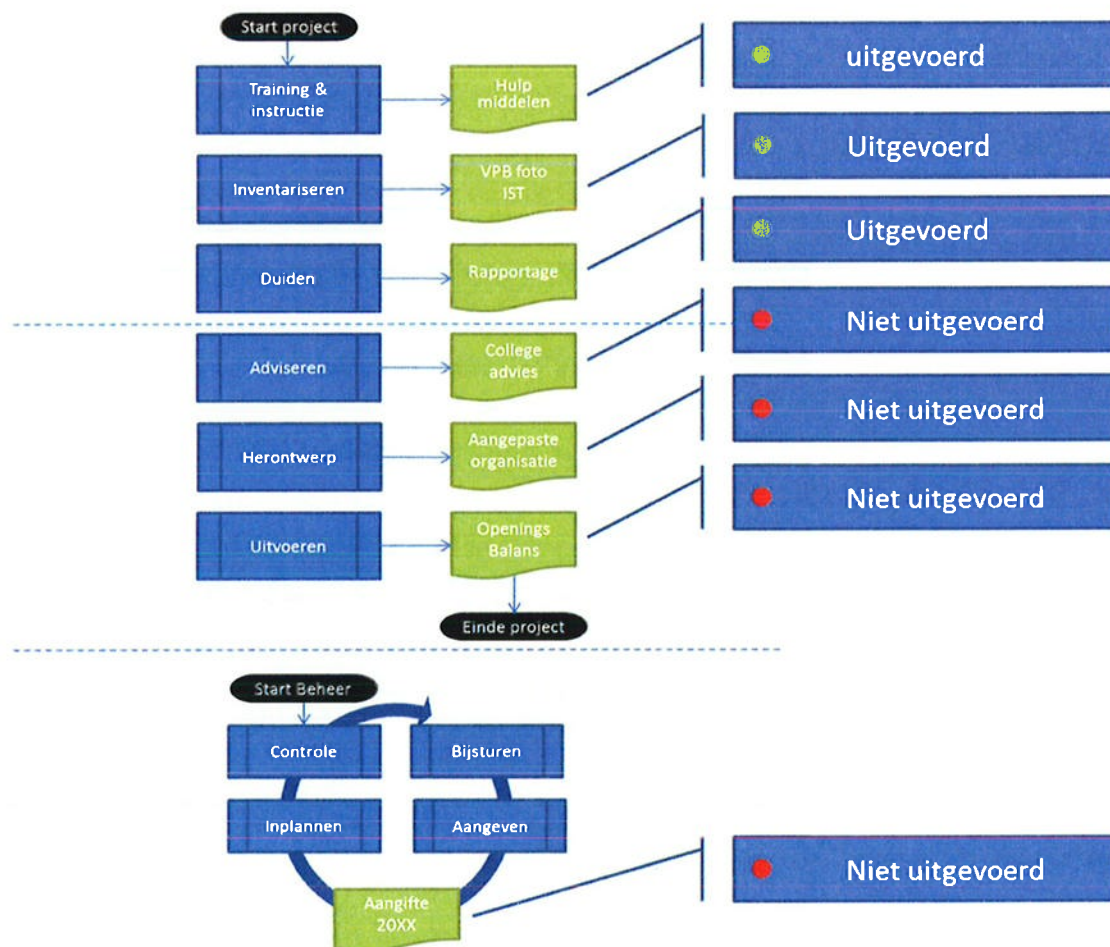
⁽⁶⁾ De toepassing van het tarief van 20% en 25% is afhankelijk van de totale fiscale winst van de gemeente, dus inclusief de winst van de grondexploitatie. Over de eerste € 200.000 is het tarief van 20% van toepassing en over het meerdere het tarief van 25%.

Grondbedrijf

In onderdeel 7 is vastgesteld dat op dit moment ook voor wat betreft het grondbedrijf een reële verwachting bestaat dat belasting verschuldigd zal worden. Er bestaan momenteel nog teveel onduidelijkheden om hiervan concreet de financiële gevolgen te kunnen weergeven. Veel zal afhangen van de fiscale waardering van het grondbedrijf per 1 januari 2016.

9.1 Positie gemeente na deze rapportage

Het VPB project is niet klaar na de rapportage. De gemeente heeft uiteindelijk te komen tot een openingsbalans en een correcte VPB-aangifte over het jaar 2016 (en verder). Essentieel is het opbouwen van kennis en kunde binnen de gemeente, het inrichten van organisatie en financieel beheer. Het volgende overzicht geeft de positie weer van de gemeente in het VPB traject na oplevering van deze rapportage:

9.2 Openingsbalans en allocatie van vermogen

Naar de mening van EFK Belastingadviseurs is de eerste prioriteit bij het komen tot de fiscale openingsbalans het op juiste wijze alloceren van het vermogen. Een groot deel van het gemeentelijk vermogen zal dan ook worden toegerekend aan het niet-ondernemingsdeel en hoeft diensgevolge niet te worden gewaardeerd.

Het vermogen dat wel aan het ondernemingsdeel dient te worden toegerekend verschijnt uiteindelijk op de fiscale openingsbalans.

De gemeente mag over de wijze van waardering van dit vermogen verwachten - mede op basis van onze ervaringen bij de implementatie van de vennootschapsbelastingplicht voor energiebedrijven en woningcorporaties - dat vooral discussie zal plaatsvinden tussen belastingplichtigen in het algemeen en het in dit kader speciaal daartoe opgerichte projectteam van de Belastingdienst over de wijze van waardering van dit vermogen.

Onze inschatting is dat de Belastingdienst de meeste tijd gaat steken in dit onderwerp en de methodiek van verrekenprijzen. Het op korte termijn (voor 1 januari 2016) gewaardeerd krijgen van dit ondernemingsvermogen is derhalve niet opportuun en ook niet noodzakelijk. Het gaat eerst om de correcte allocatie ter voorbereiding van de openingsbalans zoals uitgevoerd in het afgeronde onderzoek.

Als hulpmiddelen voor het krijgen van een indicatie van het vermogen kan bijvoorbeeld wel worden gebruik gemaakt van binnen de organisatie aanwezige informatie, zoals bijvoorbeeld WOZ-gegevens.

9.3 Fiscaal administratieve inrichting

Het 'VPB' proof maken van het financiële systeem is met name een inrichtingsvraagstuk van het systeem die voortvloeit uit organisatorische en fiscale keuzes. Daartoe is reeds aan EFK Belastingadviseurs opdracht verleend voor het opzetten van een (soort)sub-grootboekadministratie voor de VPB relevante activiteiten op basis van de gekozen VPB inrichting opzet. Op korte termijn zal een eerste schets van de nieuwe inrichting worden opgeleverd.

10.1 Inleiding

Per 1 januari 2016 worden door een wetswijziging alle overheidsondernemingen en daarmee ook gemeenten belastingplichtig voor de VPB. De huidige limitatieve beperking van de belastingplicht voor overheidslichamen tot een beperkt aantal activiteiten komt daarmee te vervallen.

Deze regimewijziging geldt eveneens voor vennootschappen waarvan de aandelen volledig in het bezit zijn van de gemeente en voor stichtingen waarvan de gemeente alle bestuurders benoemt en ontslaat en waarvan het liquidatiesaldo aan de gemeente toekomt, de zogenaamde privaatrechtelijke overheidslichamen.

Alle activiteiten van de gemeente die als materiële onderneming belastingplichtig zijn voor de VPB, vormen uiteindelijk gezamenlijk één onderneming. Dit betekent dat de resultaten van deze belaste activiteiten worden gesaldeerd en slechts één aangifte dient te worden gedaan. De activiteiten van de gemeente die niet in de ondernemingsfeer plaatsvinden worden in beginsel niet geraakt door de VPB. Wel dient aandacht te worden besteed aan diensten die ten behoeve van het ondernemingsdeel worden verricht. Te denken valt daarbij aan toerekening van kosten voor ondersteunende diensten.

10.2 Drijven van een onderneming

Gemeenten worden op basis van de wet belastingplichtig voor zover zij een onderneming drijven. Praktisch gezien betekent dit dat alleen die activiteiten van de gemeente in de heffing worden betrokken die als 'zelfstandig onderdeel' kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als - belaste - onderneming te worden aangemerkt.

Deze cumulatieve voorwaarden zijn de volgende:

- 1) de activiteit kwalificeert als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid; die
- 2) deelneemt aan het economische verkeer; en die
- 3) structureel *fiscale* winsten of overschotten beoogt of behaalt.

Ad 1) Deze voorwaarde beoogt incidentele activiteiten uit te sluiten. Er moet sprake zijn van duurzaamheid en van een organisatie van kapitaal en arbeid. Belangrijke uitzondering hierop voor de praktijk vormt normaal vermogensbeheer. Voorbeelden hiervan zijn het verhuren van een pand, het tegen een vaste vergoeding beschikbaar stellen van ruimte of het ter beschikking stellen van een geldsom tegen een vaste vergoeding. Toets-elementen zijn factoren als arbeid, risico/rendement en aanvullend omvang. Bij de factor arbeid gaat het om arbeid die door de eigen organisatie wordt verricht. Volledig uitbestede activiteiten vallen hier niet onder. Bij risico/rendement kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan afgesproken vergoeding. Een vergoeding die bijvoorbeeld afhankelijk is van de omzet van de huurder heeft een andere risicoprofiel dan een vaste vergoeding.

Ad 2) Van deelname aan het economische verkeer is sprake bij een individualiseerbare prestatie aan een derde. Een derde is iedere andere persoon of organisatie, niet zijnde de gemeente zelf. Daarbij maakt het niet uit of de derde een private of een publieke partij is, een andere gemeente is zodoende een derde in deze zin. Collectieve goederen als het ophalen van huishoudafval of diensten binnen de openbare ruimte, vormen geen individualiseerbare prestatie en voldoen zodoende niet aan dit criterium. Verder geldt voor activiteiten die slechts intern binnen de eigen organisatie worden verricht dat eveneens niet aan het economische verkeer wordt deelgenomen.

Ad 3) Als met een activiteit meer dan incidenteel een *fiscale* winst wordt behaald, is bij fictie sprake van een winstoogmerk. Deze toets is geobjectiveerd in die zin dat fiscaal de daadwerkelijk gerealiseerde baten en lasten tegenover elkaar worden afgezet en waarbij de baten en lasten in acht worden genomen op basis van de fiscale winstbepalingsregels. Indien over een periode van 5 jaar in meer dan 2/3 jaren als resultante van de baten/lasten afweging een overschot wordt behaald is sprake van het behalen van een structureel overschot. De bepaling van het overschot vindt plaats voor bestemming, dus voor bijvoorbeeld de aanwending in een reserve of fonds. De hoogte van het bepaalde structurele overschot is niet van belang, dit kan zelfs een bescheiden bedrag zijn.

10.3 Concurrentie

Ook het in concurrentie treden met private partijen wordt aangemerkt als een winstoogmerk. Dit element is vooral van belang in situaties waarbij incidenteel een winst of overschot wordt behaald. Bij structureel verlieslatende activiteiten wordt niet in concurrentie getreden. Voor een incidentele winst/overschot geldt aanvullend dat een particulier aan de werkelijk behaalde resultaten een bescheiden bestaan kan ontleen. Op basis van toezeggingen in de parlementaire stukken dient dit bedrag hoger te zijn dan € 15.000 per jaar.

Voldoet aan activiteit *niet* aan een van deze voorwaarden, dan blijft de activiteit (met alle bijbehorende activa en passiva) buiten de heffing. Deze activiteiten hoeven dan niet in de aangifte te worden begrepen, hetgeen betekent dat deze activiteiten buiten de fiscale administratie kunnen blijven.

10.4 Privaatrechtelijke overheidslichamen

Privaatrechtelijke overheidslichamen zijn lichamen waarbij in feiten de gemeente de volledige zeggenschap heeft. Deze vallen uiteen in een tweetal typen:

- Lichamen met een in aandelen verdeeld kapitaal (BV/NV). Hierbij dient de gemeente (on) middellijk uitsluitend aandeelhouder te zijn.
- Lichamen zonder aandeelhouders (bijvoorbeeld stichting). Hiervan dienen de bestuurders uitsluitend door de gemeente (on)middellijk te worden benoemd en waarbij bij liquidatie het vermogen ter beschikking van de gemeente komt.

Privaatrechtelijke overheidslichamen volgen per 2016 het reguliere wettelijke regime zoals dat thans geldt voor commerciële vennootschappen en stichtingen. Voor bijvoorbeeld een gemeentelijke BV/NV geldt dat deze integraal belastingplichtig wordt voor de VPB en het type activiteiten of het behaalde resultaat niet van belang is. Een gemeentelijk stichting is belastingplichtig indien en voor zover zij een (materiële) onderneming drijft. Bij een stichting dient eenzelfde toetsing plaats te vinden als bij een gemeente.

10.5 Vrijstellingen

In de nieuwe wet heeft de wetgever een drietal objectieve vrijstellingen geïntroduceerd voor resultaat dat is behaald door overheidslichamen, ook privaatrechtelijke overheidslichamen kunnen gebruik maken van deze vrijstellingen. Onder resultaat vallen niet alleen positieve resultaten, maar ook verliezen! Deze vrijstellingen komen pas aan bod als sprake is van een belastingplichtige activiteit en zij zijn van rechtswege van toepassing. Een belastingplichtige mag ervoor kiezen af te zien van de vrijstellingen. Het afzien van vrijstellingen is wel een alles of niets keuze. De keuze geldt niet voor bepaalde activiteiten of voor één type vrijstelling.

De vrijstellingen zijn de volgende:

- 1) Interne vrijstelling
- 2) Overheidstaakvrijstelling
- 3) Samenwerkingsvrijstelling

Ad 1. Als bij een activiteit sprake is van prestaties binnen de gemeente en van prestaties aan derden, stelt deze vrijstelling de prestaties binnen de gemeente alsnog vrij. Daarnaast bewerkstelligt deze vrijstelling dat de prestaties worden vrijgesteld die plaatsvinden tussen de gemeente, 'gemeentelijke vennootschappen' en 'gemeentelijke stichtingen'. Deze vrijstelling geldt ook voor activiteiten die worden verricht vanuit een gemeentelijke vennootschap of gemeentelijke stichting aan de gemeenten en voor activiteiten verricht tussen deze gemeentelijke vennootschappen en gemeentelijke stichtingen.

Ad 2. Activiteiten die kwalificeren als overheidstaak en activiteiten die plaatsvinden op een publiekrechtelijke grondslag, worden alsnog vrijgesteld. Deze vrijstelling is niet aan de orde als met deze activiteiten in (potentiële) concurrentie wordt getreden. Deze uitzondering geldt niet voor activiteiten die puur vanuit een publiekrechtelijk juridisch kader dienen te worden verricht.

Ad 3. Activiteiten die plaatsvinden op basis van een samenwerking tussen overheden (in brede zin) worden onder voorwaarden alsnog vrijgesteld. Belangrijke uitzondering hierop vormt dienstverlening op contractbasis (dienstverleningsovereenkomst) voor niet publieke/wettelijke taken.